CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 427-428 / martie 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

T. Șevcenko

Ziua dragilor noastre

La 8 martie 1975, Organizația Națiunilor Unite a sărbătorit pentru prima dată Anul Internațional al Femeii. Doi ani mai târziu, printr-o rezoluție a Adunării Generale a ONU, a fost adoptată Ziua Internațională a Femeii. Această sărbătoare este strâns legată de mișcarea feministă și de ideologia socialistă, ambele apărute la începutul secolului trecut.

8 Martie este ziua în care celebrăm femeile, dar și progresul făcut de acestea pentru a ajunge în punctul în care se află astăzi. Totodată, Ziua de 8 Martie serbează curajul femeilor și puterea acestora, marcând determinarea lor din trecut de a lupta pentru egalitate, pentru drepturile lor și pentru pace.

Azi, Ziua Internațională a Femeii este sărbătoare oficială în numeroase state ale lumii, ocazie cu care le sunt oferite femeilor de pretutindeni felicitări și mici atenții.

Doamnelor și domnișoarelor, să vă fie viața mereu ca o primăvară!

La mulți ani!

1843

Taras H. Șevcenko

Visul

Zburăm. Zarea e-n lumină,
Cerul arde-n slavă,
Iar privighetoarea-așteaptă
Soarele-n dumbravă.
Vântul liniștit adie,
Stepa e-n visare,
Înverzesc pe lângă iazuri
Sălcii plângătoare,
Livezile se apleacă,
Plopii-n libertate.
Stau pe câmp, ca niște paznici,
Discutând în șoapte.
Toată țara se îmbracă
Într-o haină nouă,
Înverzește și se spală
Cu măruntă rouă,
De când lumea se tot spală
Și râde la soare...
N-are început povestea,
Nici sfârșit nu are!
Nimeni grija nu îi poartă,
Nici n-o ruinează...
Suflete al meu, și totuși...
[...]

(1844)

Traducere de Ion COZMEI

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- **Cronica activității UUR** ➤ pag. 4-5
- **Zilele Taras Șevcenko** ➤ pag. 6-7
- **Costumul popular la Sărbătoarea Limbii Materne** ➤ pag. 9
- **Sărbătoarea Limbii Materne în filialele UUR** ➤ pag. 11-12
- **Lesea Ukrainka – 150 de ani: parteneriat Șerbăuți – Rădăuți – UUR** ➤ pag. 13
- **Școala, încotro?!** ➤ pag. 14
- **Să nu uităm să dăruim mărțișoare** ➤ pag. 15
- **Postul Mare** ➤ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

În ultimii ani, ministerele de resort s-au concentrat pe proiecte mari de infrastructură rutieră, în detrimentul drumurilor județene sau comunale. Astfel, în localități mici, precum Rona de Sus, Poienile de sub Munte, Sighetu Marmației (județul Maramureş), Bălcăuți, Brodina (județul Suceava), Micula (județul Satu Mare), Copăcele, Cornuțel (județul Caraş-Severin) sau Petroasa Mare, Lugoj, Soca, Banloc (județul Timiş), de mai mulți ani, lucrările de asfaltare a drumurilor întârzie, înaintează foarte încet sau au fost oprite, din diferite motive. De aceea, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi l-a rugat pe Prim-ministrul României, dl Florin Cîțu, să prezinte modul în care executivul îşi propune să distribuie fondurile alocate investițiilor în mod transparent, inclusiv către localitățile menționate mai sus.

***

Delta Dunării este cea mai puțin populată zonă şi, totodată, cel mai greu accesibil loc din România, motiv pentru care, în unele cazuri, găsirea soluțiilor privind problemele stringente semnalate de cetățeni întârzie să apară. Una dintre acestea, prezentată încă din 2018, este legată de creşterea numărului de şacali, aceştia reprezentând un real pericol pentru comunitățile din zonă, situație cauzată de lipsa de hrană şi de suprapopularea speciei. De asemenea, deşi sunt animale nocturne, în ultima perioadă, şacalii şi-au modificat comportamentul, devenind activi şi în timpul zilei. Şi mai grav este faptul că, în ultimii ani, au apărut tot mai multe cazuri legate de agresivitatea şacalilor, care, concomitent, contribuie la răspândirea pestei porcine. Prin urmare, Nicolae Miroslav Petrețhi a solicitat ministrului Mediului, Apelor şi Pădurilor, dlui Barna Tánczos, acțiuni concrete de management al acestei specii distructive, o problemă tot mai mare în România.

DECLARAȚII POLITICE ÎN PARLAMENT

Nicolae Miroslav Petrețchi a susținut o declarație politică în şedința de plen a Camerei Deputaților din 24 februarie, în care a accentuat necesitatea continuării asigurării garanțiilor privind protecția drepturilor minorităților naționale.

El a amintit că, de regulă, cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne, marcată în fiecare an la 21 februarie, auzim alocuțiuni în care este subliniată importanța promovării multiculturalității, a diversității lingvistice şi a valorilor universale, întrebându-se, retoric, dacă este suficient să ne rezumăm la cuvinte privind importanța acestei zile sau trebuie să reflectăm şi asupra modului în care reuşim să conservăm şi să promovăm patrimoniul mondial material şi imaterial.

Reprezentantul comunității ucrainene în Parlamentul României, a subliniat că, din nefericire, lejeritatea cu care au fost tratate cazurile semnalate, precum şi lipsa măsurilor ferme, au făcut ca diverse probleme să apară în cele mai neaşteptate domenii, unde înşişi funcționarii responsabili cu aplicarea prevederilor constituționale şi legale privind conservarea limbii materne, necunoscând sau prefăcându-se că nu cunosc cadrul legal, au ajuns să organizeze până şi aşa-zise dezbateri, care pun la îndoială însăşi necesitatea instruirii în limbă maternă, felul în care aceasta îi ajută pe copii şi în ce anume constă sau, în cazuri şi mai grave, să solicite chiar managerilor instituțiilor de învățământ să reducă ori să înlocuiască studiul limbii materne cu o limbă modernă, culmea, studiată opțional.

Limba maternă nu trebuie să reprezinte o monedă electorală, iar, prin neacordarea atenției cuvenite, s-ar putea ajunge ca, peste câțiva ani, să nu mai putem celebra această zi, a declarat deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi.

***

La începutul lui martie, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a subliniat, printr-o altă declarație politică, rostită de la tribuna Camerei Deputaților, importanța unității, solidarității şi consolidării responsabilității politice în raport cu cetățenii României.

Parlamentarul a amintit, încă o dată, necesitatea descurajării discursurilor părtinitoare, demagogice, care obstrucționează etica parlamentară. ,,Discursul politic trebuie permanent adaptat, pentru a respecta atât rangul instituției, cât şi pe cel al demnitarului care o reprezintă. Lipsa unității poate să apară pe toate palierele societății, izvorând, de obicei, din diferențe de ordin social, cultural sau intelectual, fără a fi luat în considerare idealul național sau binele comun. Trebuie să rămânem conştienți de faptul că astfel de practici nocive diminuează şi mai mult încrederea populației în această instituție fundamentală pentru democrație", a subliniat reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților.

,,Perioada pe care o tranzităm ne-a reamintit, dacă mai era cazul, că unitatea este o condiție esențială a progresului social, iar aleşii poporului au datoria de a demonstra alegătorilor că doar împreună, indiferent de culoarea politică sau de apartenența etnică, pot contribui la implementarea proiectelor care să vină în sprijinul cetățenilor", a mai spus deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi.

DISCUȚII APLICATE CU ALEŞII LOCALI UUR

După întâlnirea de luna trecută cu aleşii locali din partea Uniunii Ucrainenilor din România, membri ai filialei Maramureş, pe parcursul lunii martie, Nicolae Miroslav Petrețchi a avut discuții similare şi cu consilierii locali, aleşi ai UUR, din județele Caraş-Severin, Timiş, Satu Mare, Suceava şi Botoşani.

Fiind vorba de regiuni în care locuiesc importante comunități de ucraineni, temele dezbaterilor s-au concentrat, în principal, pe subiecte de maximă importanță pentru comunitățile locale, precum identificarea problemelor existente la nivelul fiecărei localități, cu accent pe proiectele şi inițiativele propuse de membrii şi președinții filialelor şi organizațiilor locale ale UUR.

Cu această ocazie Nicolae Miroslav Petrețchi i-a asigurat pe toți consilierii locali UUR de întreg suportul său în ceea ce înseamnă susținerea inițiativelor care contribuie la îmbunătățirea calității vieții şi asigurarea bunăstării cetățenilor. Aceste întâlniri sunt parte a unui lung şir de întrevederi, pe care reprezentantul comunității ucrainene în Parlamentul României şi-a propus să le organizeze în cadrul campaniei „Cunoaşte! Susține! Rezolvă!", ce presupune documentare la fața locului în toate județele cu populație ucraineană, pentru inventarierea principalelor probleme care pot fi soluționate, inclusiv prin mijloace parlamentare şi monitorizate până la rezolvarea definitivă a acestora.

ÎNTÂLNIRI DE LUCRU

Vineri, 12 martie, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o serie de întâlniri la Baia Mare cu reprezentanți ai diferitelor instituții locale din județul Maramureş. Au fost abordate teme importante pentru comunitatea ucraineană din această regiune a țării.

***

Programul zilei a început cu o vizită la sediul Inspectoratului Şcolar Județean Maramureş, unde, alături de prim-vicepreşedintele UUR, Vasile Pasenciuc, şi consilierul UUR, Costel Ilie, Nicolae Miroslav Petrețchi a discutat cu dna inspector şcolar general, prof. dr. Anca Minodora Costin Hendea, aspecte privind desfăşurarea şi organizarea învățământului în limba maternă în şcolile din localitățile cu populație ucraineană. O atenție deosebită a fost acordată situației patrimoniale a Liceului Pedagogic „Taras Şevcenko" din Sighetu Marmației şi creşterii accesului la educație pentru copiii proveniți din medii defavorizate.

De asemenea, au fost dezbătute: stadiul actual de implementare a programului „Şcoală după şcoală", nevoia de cadre didactice competente, aspecte privind formarea continuă şi perfecționarea cadrelor didactice din şcolile şi liceele din Maramureş, păstrarea identității naționale a ucrainenilor din Maramureş etc. Nicolae Miroslav Petrețchi i-a prezentat doamnei inspector şcolar general demersurile întreprinse, atât la nivel parlamentar, cât şi în calitate de președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, în vederea îmbunătățirii calității actului educațional în limba ucraineană. Cu această ocazie, reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României a reiterat deschiderea UUR pentru intensificarea colaborării cu IŞJ Maramureş.

***

Ulterior, la Prefectura Maramureş, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o întrevedere de lucru cu subprefectul județului Maramureş, dna Oana-Mihaela Oşanu, pentru a discuta aspecte legate de infrastructura şcolară județeană, problemele cu care se confruntă Liceul „Taras Şevcenko", precum şi alte teme de actualitate. A fost subliniată nevoia deschiderii unui oficiu prefectural la Sighetu Marmației, ca un sprijin pentru cetățenii din această parte a județului, caz în care ei nu vor mai fi nevoiți să se deplaseze până la Baia Mare.

***

O altă activitate de pe agenda de vineri a reprezentat-o întâlnirea cu vicepreşedintele Consiliului Județean Maramureş, dl Doru Alexandru Lazăr, cu care au fost discutate modalități de colaborare culturală între UUR şi Consiliul Județean Maramureş şi analizate mai multe proiecte derulate în județ, de care pot beneficia şi localitățile cu populație ucraineană. Nicolae Miroslav Petrețchi a solicitat ajutorul Consiliului Județean Maramureş în susținerea Liceului „Taras Şevcenko", singura unitate de învățământ din România cu predare integrală în limba ucraineană. Alte subiecte abordate la întâlnire au vizat proiectul podului peste Tisa, Sighetu Marmației (România) – Solotvino (Ucraina), dezvoltarea zonelor cu potențial turistic (precum Valea Ruscovei, Valea Vişeului), implementarea proiectelor de infrastructură de interes județean şi local etc.

***

Duminică, 14 martie, cu ocazia vizitei de lucru în județul Suceava, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a avut discuții cu primarul şi viceprimarul localității Bălcăuți, dl Vasile Şoiman, respectiv dl Iulian Chideşa, pe care i-a asigurat de toată colaborarea sa, în vederea implementării proiectelor vitale pentru dezvoltarea acestei localități. Totodată, deputatul a avut o întrevedere cu primarul oraşului Siret, dl Adrian Popoiu, cu care a dezbătut prioritățile localității, precum şi situația învățământului în limba ucraineană din Siret.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), şi având în vedere normele prevăzute de legislaţia în vigoare şi recomandările Departamentului pentru Situaţii de Urgenţă, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru ziua de 26.02.2021, la Cluj-Napoca, şedinţa ordinară a Consiliului (Radei) UUR. Lucrările şedinţei Consiliului s-au desfăşurat în sistem hibrid, compartimentul de contabilitate, resurse umane şi preşedintele filialei Galaţi a UUR participând online. Şedinţa de lucru a fost statutară, având în vedere că au fost prezenţi toţi membrii Consiliului, din partea filialei Tulcea a UUR a participat dna Lucica Gherman, prim-vicepreşedinte al organizaţiei tulcene.

Lucrările şedinţei Consiliului au început cu o informare din partea compartimentelor de resurse umane şi contabilitate, legată de situaţia financiar contabilă la nivelul Uniunii pentru luna ianuarie 2021. Cu această ocazie, au fost prezentate cheltuielile efectuate de către membrii UUR privind: funcţionarea sediului central şi a sediilor filialelor şi organizaţiilor locale, cheltuieli de personal, presă şi carte, acţiuni culturale, şedinţe şi întruniri ale Consiliului, precum şi ale comisiilor şi comitetelor filialelor. Cheltuielile efectuate pentru acţiunile culturale planificate pentru luna ianuarie, respectiv cele pentru investiţii se menţin la un nivel foarte scăzut, comparativ cu ceea ce a fost prevăzut în planul de acţiuni pentru primul trimestru al anului 2021.

Având în vedere faptul că situaţia epidemiologică s-a îmbunătăţit faţă de lunile anterioare, domnul Nicolae Miroslav Petreţchi a recomandat preşedinţilor de filiale să găsească modalităţi şi soluţii potrivite pentru a organiza şi desfăşura atât activităţile planificate pentru primul semestru al acestui an, cât şi cele amânate din lunile anterioare, în cazul în care nu au fost replanificate pentru anul în curs. Specialiştii compartimentelor sus-menţionate au insistat ca devizele de cheltuieli şi deconturile să fie trimise la timp (până pe data de 5 a lunii), să fie însoţite de oferte şi de procesul-verbal al Comitetului filialei (pentru investiţii şi achiziţii cu valori mari). Pentru acţiuni culturale, rămâne devizul în forma aprobată de organele în drept, urmând ca, ulterior, să fie înaintate spre aprobare şi celelalte documente (contracte de prestări servicii etc.), iar, după încheierea acţiunii, în termen de 3 zile, să fie trimise la Bucureşti raportul de activitate şi documentele justificative, întocmite cu respectarea reglementărilor în vigoare. Sumele de bani solicitate pentru acţiuni, investiţii şi achiziţii cu valori mari şi necheltuite se vor returna în contul UUR, dacă în perioada imediat următoare nu se prevăd cheltuieli pentru care există aprobări legale.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna martie 2021. Domnul Nicolae Miroslav Petreţchi a prezentat spre aprobare un număr de 21 de devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice tradiţiilor ucrainenilor, comemorarea poetului naţional Taras Şevcenko, sărbătorirea Zilei Femeii, organizarea unor întreceri sportive şi altele. Preşedintele UUR a insistat ca preşedinţii de filiale să găsească modalităţile cele mai potrivite pentru ca activităţile planificate să se desfăşoare la termenele stabilite şi să acorde o atenţie sporită cheltuirii fondurilor solicitate pentru luna martie 2021. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate, sumele solicitate fiind mai mici decât cele anterioare. Preşedintele Uniunii a reamintit preşedinţilor de filiale faptul că, în cazul în care nu au fost înaintate împreună cu devizul estimativ şi celelalte documente cerute de reglementările în vigoare, acestea nu vor primi finanţare din partea compartimentului administrativ şi de contabilitate până nu vor fi înaintate şi celelalte documente.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea unui număr de 22 referate de necesitate, trebuincioase bunei desfăşurări a activităţilor prevăzute pentru luna martie a.c. Este vorba despre alocarea sumelor de bani privind: cheltuieli gospodăreşti şi achiziţia de produse (componente) electronice şi de IT, de instrumente muzicale, de asigurări, de accesorii pentru autoturismele Uniunii, de mobilier pentru sediile filialelor, de obiecte de uz casnic, de materiale consumabile (birotică, de întreţinere, protecţie şi dezinfecţie), precum şi pentru efectuarea unor reparaţii la sedii (clădiri, anexe) şi la autoturismele din dotare. Referatele de necesitate au fost aprobate în totalitate, acestea înscriindu-se în limitele plafoanelor acceptate.

Şedinţa a continuat cu analiza activităţii pe anul 2020 a comisiilor de specialitate din cadrul UUR. În acest sens, au prezentat informări preşedinţii comisiilor pentru educaţie şi ştiinţă; pentru cultură; pentru probleme de presă, editare de cărţi şi mass-media; pentru afaceri europene, relaţii internaţionale, relaţii cu Ucraina şi cu diaspora ucraineană; pentru probleme de tineret şi sport, pentru probleme sociale şi de familie şi din partea Organizaţiei Femeilor Ucrainene din România.

Din informările expuse şi din discuţiile purtate, au rezultat mai multe concluzii, dintre care o menţionăm pe cea conform căreia se impune ca, în prima decadă a lunii martie, preşedinţii comisiilor să convoace în şedinţe de lucru toţi membrii, în vederea elaborării propunerilor privind îmbunătăţirea activităţilor în viitor.

La finalul dezbaterii problemelor de la acest punct al ordinii de zi, preşedintele Uniunii a făcut, pentru unele comisii, următoarele precizări şi recomandări: să fie reanalizate, în mod responsabil, tot ce s-a realizat până în prezent; să fie identificate circumstanţele care au determinat ca unele comisii să aibă rezultate sub aşteptări şi, în mod deosebit, să se elaboreze un plan de acţiune pentru perioada următoare, în funcţie de specificul fiecărei comisii.

Şedinţa de lucru a continuat cu analiza activităţii reprezentanţilor locali, aleşi pe listele UUR, în judeţele Botoşani, Caras-Severin, Maramureş, Satu Mare, Suceava şi Timiş, rezultând următoarele: cei mai mulţi dintre cei nou-aleşi s-au străduit să-şi însuşească atribuţiile ce le revin în funcţia de reprezentant local al UUR şi au venit cu propuneri concrete pentru rezolvarea unor probleme stringente din localităţile cu populaţia majoritar ucraineană. Din documentarea făcută pe teren de către dl Nicolae Miroslav Petreţchi, deputatul Uniunii Ucrainenilor din România, au rezultat următoarele: - reprezentanţii locali, aleşi pe listele UUR, nu informează operativ, pe cale ierarhică, pe deputatul UUR din parlamentul României despre problemele cu care se confruntă populaţia de etnie ucraineană; - nu sunt popularizate suficient realizările şi contribuţia UUR, respectiv cea a deputatului comunităţii noastre în rezolvarea unor probleme stringente ale ucrainenilor; - nu se urmăresc priorităţile specifice comunităţilor pe plan local şi nu se propun soluţii concrete (în acest sens, fiind nominalizate unele UAT, unde activitatea aleşilor locali nu se ridică la nivelul aşteptat de conducerea UUR şi dorit de populaţia din zonă). Dl Nicolae Miroslav Petreţchi a recomandat să fie atrasă atenţia acestor consilieri, ca ei să-şi revizuiască atitudinea, şi, dacă este nevoie, să solicite sprijin pentru ca lucrurile să meargă mai bine pe viitor. Conducerea Uniunii va analiza posibilitatea achiziţionării de tablete pentru consilieri, în vederea organizării de teleconferinţe de informare reciprocă, periodic sau de câte ori va fi nevoie.

Potrivit bunelor practici, statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Nicolae Miroslav Petreţchi a prezentat în sinteză activităţile desfăşurate în calitate de deputat, în perioada 01.01.2021 – 26.02.2021, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material separat, care va fi publicat în periodicele UUR.

La finalul lucrărilor şedinţei, au fost discutate şi rezolvate o serie de probleme organizatorice, care privesc buna organizare şi desfăşurare a activităţilor la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România, dintre care amintim rezolvarea unor solicitări de angajare, finalizarea măsurilor aprobate în urma deciziilor luate în cadrul şedinţelor precedente, precum şi alte probleme de interes general.

La încheierea şedinţei, Consiliul a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre măsurile analizate, acestea fiind semnate de toţi membrii Consiliului.

Următoarea şedinţă de lucru a Consiliului va avea loc la o dată ce va fi comunicată în timp util filialelor.

Material realizat de Victor HRIHORCIUC, vicepreşedinte al UUR

Recensământul Populației și Locuințelor – Importanța afirmării etnice

Recensământul Populaţiei şi Locuinţelor reprezintă un proces realizat la intervale de timp regulate, care constă în numărarea oficială a populaţiei de pe teritoriul unei ţări, chiar şi în cele mai mici teritorii sau sub-teritorii geografice ale sale, unde sunt cuprinse anumite caracteristici sociale şi demografice ale cetăţenilor. Totodată, sunt obţinute informaţiile legate de numărul real al locuinţelor. Scopul fundamental al acestui proces constă în oferirea unor informaţii vitale şi calitative pentru politicile guvernamentale în domeniul social şi economic, precum şi pentru dezvoltarea umană. Metoda prin care vor fi preluate şi înregistrate aceste date este una tradiţională, astfel că recenzorii vor intervieva direct populaţia, răspunsurile fiind înscrise în chestionarele de recensământ.

Atât în România, cât şi în celelalte state membre UE, desfăşurarea Recensământului Populaţiei şi Locuinţelor a fost programată în anul 2021 (numit şi de probă), sub următorul program: 1-31 iulie 2021 (preluarea datelor din surse administrative şi populare), 1 august – 30 septembrie 2021 (auto-recenzarea) şi 1 octombrie – 30 noiembrie 2021 (colectarea datelor de către recenzori prin interviuri faţă în faţă). Însă, din cauza pandemiei provocate de virusul SARS-CoV-2, desfăşurarea Recensământului a fost decalată pentru anul 2022, programul fiind modificat sub următoarea formă: 1 februarie – 13 martie 2022, 14 martie – 15 mai 2022 şi 16 mai – 17 iulie 2022, având aceeaşi structură ca cea prezentată anterior.

Conform ultimului recensământ organizat în 2011, ucrainenii reprezintă al treilea grup etnic minoritar de pe teritoriul României, însumând 50.920 persoane, adică 0,3% din totalul populaţiei. Majoritatea ucrainenilor locuiesc în zona de nord a ţării şi în apropierea graniţelor cu Ucraina. Peste jumătate dintre aceştia trăiesc în judeţul Maramureş (30.786 de persoane), reprezentând 6,67% din populaţia totală a judeţului. Un număr concludent de ucraineni se găseşte şi în judeţele Timiş (5.950 de persoane), Suceava (5.916 persoane), Caraş-Severin (2.483 de persoane), Satu-Mare, Botoşani, Arad, Iaşi, Tulcea, Cluj, Galaţi, Bucureşti etc.

Limba, cultura, tradiţia, obiceiurile, originea şi trecutul nostru comun constituie elemente care ne fac să fim şi să ne simţim ucraineni. Dar, pentru ca perpetuarea acestora să continue, este nevoie şi, în acelaşi timp, ţine de datoria noastră morală să ne afirmăm nu numai verbal, dar şi oficial, apartenenţa etnică, aceea de ucrainean, în faţa autorităţilor. Cu cât mobilizarea noastră creşte, iar numărul real de etnici ucraineni coincide cu cel oficial, cu atât mai mult putem fi reprezentaţi şi susţinuţi la nivel legislativ. Versurile marelui poet ucrainean Taras Şevcenko, şi anume „Мова рідна,/ слово рідне,/ хто вас забуває,/ той у грудях не серденько,/ тільки камінь має.” (în traducere: „Limba maternă,/ cuvântul înnăscut,/ cine vă uită,/ acela în piept nu suflet,/ ci doar piatră are.”), ne întăresc sentimentul conştiinţei etnice şi ne reamintesc că în sufletul şi inima noastră sălăşluiesc limba, cultura şi tradiţia ucraineană, care ne ţin aproape unii de ceilalţi.

Date fiind cele de mai sus, într-un interval de aproape un an, vom putea vedea evoluţia şi numărul real al ucrainenilor de pe teritoriul României, după mai bine de zece ani de la ultimul recensământ, acest număr fiind direct influenţat de afirmarea şi identificarea noastră, ca o datorie faţă de toate elementele comune care ne leagă.

Fabian POPOVICI

Cronica activităţii UUR

În data de 21 februarie, filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu elevii şi preşcolarii ucraineni, care studiază limba maternă ucraineană la Şcoala Gimnazială din Micula, pregătiţi de profesoarele Loredana Morar, Georgiana Buhalo şi Adriana Bejera Horvat, au marcat Ziua Internaţională a Limbii Materne.

Pentru această sărbătoare, copiii au realizat desene şi au înregistrat videoclipuri cu cântece şi poezii în limba ucraineană. Scopul principal al acţiunii a fost acela de a promova abilităţile artistice ale copiilor, de a le cultiva şi stimula creativitatea, imaginaţia, gustul estetic şi, mai ales, dragostea faţă de limba maternă, ucraineana.

„Limba maternă contribuie la păstrarea identităţii fiecărei minorităţi. Există obiceiuri şi tradiţii care se transmit din generaţie în generaţie, dar limba maternă se poate pierde foarte uşor, dacă nu este vorbită în familie şi dacă nu este studiată la şcoală. Ziua Internaţională a Limbii Materne constituie un bun prilej de a organiza diferite acţiuni dedicate copiilor, cu scopul de a păstra prima limbă învăţată”, a declarat preşedinta UUR Satu Mare, dna Irina Liuba Horvat.

***

Duminică, 21 februarie, de Ziua Internaţională a Limbii Materne, Şcoala Gimnazială Bălcăuţi şi filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, în parteneriat cu Inspectoratul Şcolar Judeţean Suceava, Primăria Bălcăuţi şi unităţile şcolare participante, au organizat concursul judeţean „Sărbătoarea limbii materne”, în regim online. Proiectul a fost coordonat de către dnele profesoare Anca Ştiubianu şi Lăcrămioara Grigoriciuc. Acţiunea a fost susţinută financiar de Uniunea Ucrainenilor din România.

Principalul scop al concursului constă în atragerea tinerilor care aparţin minorităţii ucrainene în activităţi comune, menite să promoveze afirmarea identităţii culturale, ca fundament al dezvoltării viitoare a cetăţeanului european. Concursul are patru secţiuni: *Eseu* (pe tema „Limba ucraineană în şcoala mea”), *Creaţii ale elevilor*, *Costum popular* şi *Moment artistic*.

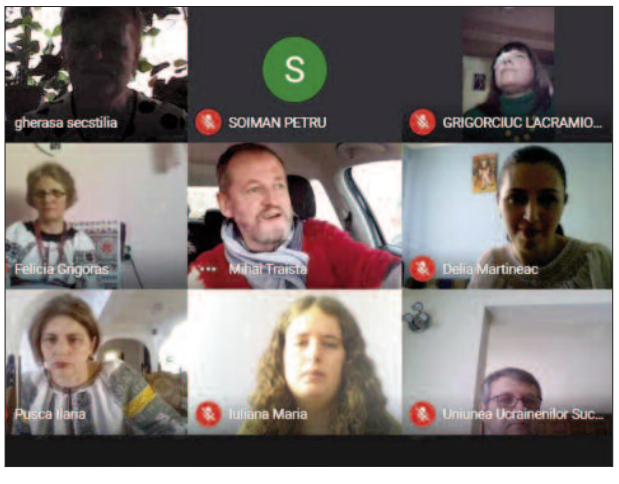

Elevii participanţi, îndrumaţi de profesorii lor, au trimis organizatorilor lucrări scrise şi înregistrări video, precum şi fişele de participare, respectând regulamentul concursului. O parte dintre elevii premianţi au citit lucrările lor online. Juriul, alcătuit din profesori, scriitori şi alţi oameni de cultură, a stabilit câştigătorii secţiunilor, aceştia fiind prezentaţi în cadrul evenimentului.

În cadrul concursului, s-a desfăşurat şi acţiunea „Confluenţe literare”, anul acesta fiind celebrat scriitorul ucrainean Denys Oneşciuc, de la naşterea căruia s-au împlinit 120 de ani.

La evenimentul online, au participat preşedintele UUR Suceava, dl Ilie Sauciuc, directorul Şcolii Bălcăuţi, dna Secstilia Gherase, primarul comunei Bălcăuţi, dl Vasile Şoiman, directori şi profesori ai şcolilor participante, părinţi şi elevi.

În discursurile lor, vorbitorii au subliniat faptul că limba maternă reprezintă un element important în conştientizarea propriei identităţi culturale şi au remarcat însemnătatea păstrării acesteia. Totodată, ei au menţionat că acest proiect oferă posibilitatea revelării şi promovării bogăţiei şi frumuseţii limbii materne ucrainene şi sprijinirii tinerelor talente. Din partea juriului, scriitorul Mihai Traista, i-a felicitat pe organizatori şi pe elevii participanţi la concurs, exprimându-şi bucuria pe care a simţit-o citindu-le creaţiile.

***

Filiala UUR Maramureş a organizat duminică, 21 februarie, cu ocazia Zilei Internaţionale a Limbii Materne, la iniţiativa preşedintelui acesteia, dl Miroslav Petreţchi, o întâlnire cu cadrele didactice care predau limba ucraineană în şcolile din judeţul Maramureş. La eveniment, a participat şi inspectorul şcolar pentru minoritatea ucraineană, dna Mariana Dobroţchi.

În cadrul întâlnirii, participanţii au discutat despre importanţa învăţării limbii materne de la cea mai fragedă vârstă, rolul familiei şi al bisericii în acest proces şi, în special, despre marea responsabilitate pe care o au cadrele didactice în dezvoltarea abilităţilor de comunicare ale elevilor în limba ucraineană.

Preşedintele UUR Maramureş a precizat că Uniunea Ucrainenilor din România sprijină învăţământul în limba ucraineană şi i-a încurajat pe profesori să elaboreze proiecte care vizează păstrarea şi promovarea limbii ucrainene. Au fost discutate şi alte aspecte referitoare la dezvoltarea învăţământului în limba maternă.

Ziua Internaţională a Limbii Materne a fost marcată atât în şcolile, cât şi în bisericile din localităţile cu populaţie majoritar ucraineană ale judeţului Maramureş.

***

Luni, 22 februarie, filiala Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat un eveniment cultural dedicat Zilei Internaţionale a Limbii Materne. Despre importanţa păstrării limbii materne şi rolul acesteia în promovarea culturii şi a tradiţiilor au vorbit preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, dl Paun Rohovei, subsecretarul de stat al Departamentului pentru Relaţii Interetnice, dl Amet Aledin, şi preşedintele filialei UUR Bucureşti, dl Mihai Traista.

În cadrul evenimentului, au fost prezentate primele două părţi ale trilogiei „Sărbătoarea” de Corneliu Irod şi volumul „Styjerety” de Mihai Traista.

La acţiune, au participat membri şi simpatizanţi ai Uniunii Ucrainenilor din România şi reprezentanţi ai Ambasadei Ucrainei în România.

Ziua Internaţională a Limbii Materne a fost proclamată în cadrul celei de-a XXX-a Conferinţe Generale a UNESCO, desfăşurată la Paris, la 17 noiembrie 1999, cu scopul de a promova diversitatea lingvistică şi culturală, precum şi multilingvismul.

***

Elevii şi profesorii de la unităţile de învăţământ în care se studiază limba ucraineană din judeţele Maramureş, Suceava şi Timiş au participat la proiectul cultural-artistic şi educaţional internaţional dedicat celor 150 de ani de la naşterea scriitoarei ucrainene Lesea Ukrainka, intitulat „Lesea Ukrainka: extinderea orizonturilor”.

Evenimentul a fost organizat de Asociaţia pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotarele Ucrainei (Asociaţia „Ucraina-Lumea“), Muzeul

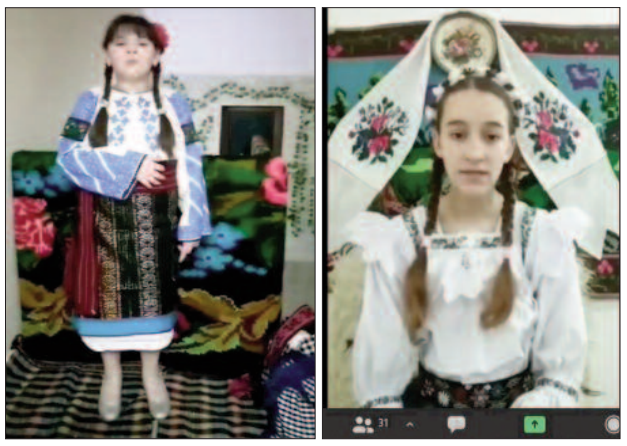

Naţional de Literatură din Ucraina şi Federaţia Mondială a Organizaţiilor de Femei Ucrainene.

Elevii din România au realizat desene, având ca temă opera scriitoarei ucrainene, şi au înregistrat videoclipuri cu poezii şi cântece în limba ucraineană pe versurile Lesei Ukrainka, pe care le-au trimis organizatorilor. Aceste materiale, alături de alte lucrări ale copiilor ucraineni din 28 de ţări, au fost prezentate în cadrul evenimentului online, desfăşurat în data de 20 februarie 2021. Şcolile participante la acest proiect internaţional vor primi diplome.

În cadrul manifestării online, au participat şi renumiţi artişti din Ucraina, Canada, SUA, Croaţia, Italia, India, Portugalia, Norvegia şi Estonia.

***

Membrii „Clubului copiilor ucraineni” din cadrul filialei clujene a Uniunii Ucrainenilor din România s-au întâlnit online, pentru a sărbători Ziua Sfântului Valentin şi Dragobete. În zilele

noastre, fără a exagera, se poate spune că aproape întreaga planetă sărbătoreşte Ziua Iubirii. Pentru foarte multe popoare, aceasta este Ziua Sfântului Valentin (o sărbătoare relativ tânără pentru Ucraina), alte popoare, în schimb, au un corespondent al acestei sărbători, în propria cultură, cum este şi cazul României, care, din timpuri îndepărtate, sărbătoreşte Dragobete, deşi, în ultimii ani, şi aici, Sărbătoarea Sfântului Valentin se bucură de foarte mare popularitate.

(Continuare în pagina a 5-a)

Cronica activităţii UUR

(Urmare din pagina a 4-a)

Drept urmare, în cadrul acestei întâlniri a „Clubului copiilor ucraineni”, care a avut loc sâmbătă, 20 februarie, copiii au putut afla despre originea şi tradiţiile acestor două sărbători, despre particularităţile lor şi felul cum sunt celebrate atât în România, cât şi în Ucraina. Comunicarea lejeră, veselă în limba ucraineană, ascultarea de cântece ucrainene despre iubire, vizionarea de desene animate tematice, un moment vesel de aerobic, precum şi confecţionarea de felicitări şi inimioare, cu grad de dificultate diferit, toate acestea au favorizat nu doar îmbogăţirea fondului lexical al copiilor prin cuvinte ucrainene noi, ci şi petrecerea unui timp de calitate în compania prietenilor din cadrul „Clubului copiilor ucraineni”. Mulţumim tuturor copiilor şi părinţilor, pentru implicarea activă şi pentru atmosfera relaxată şi prietenoasă din cadrul întâlnirilor noastre!

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu specializarea Limba şi literatura ucraineană din cadrul Departamentului de limbi şi literaturi slave al Facultăţii de Litere – UBB au marcat Ziua Internaţională a Limbii Materne, în data de 27.02 a.c., în regim online. La eveniment, au participat cadre didactice universitare, studenţi, masteranzi, doctoranzi, jurnalişti şi alte categorii profesionale care, prin intervenţiile lor, au evocat importanţa conservării şi perpetuării limbii materne în contextul globalizării. Doar prin utilizarea limbii materne, ca principal identificator al naţiunii căreia îi aparţinem, putem ţine piept tendinţei generale de uniformizare lingvistică şi, totodată, ne putem remarca prin specificitate, prin diversitate şi prin farmecul propriu unei limbi materne. Este foarte importantă şi oportună, mai ales în zilele noastre, învăţarea cât mai multor limbi străine, dar acest lucru să nu se

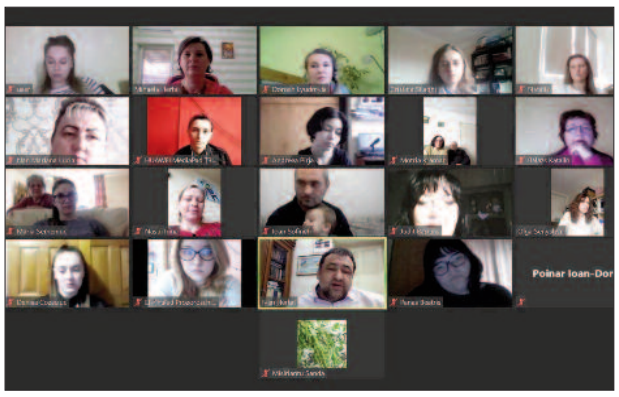

producă în detrimentul limbii materne. Diversitatea lingvistică (ucraineana, româna şi maghiara) a participanţilor la eveniment atestă importanţa şi preţuirea limbii materne. Cuvintele testamentare ale poetului naţional ucrainean Taras H. Şevcenko din epistola „Şi celor morţi, şi celor vii, şi celor nenăscuţi…” să răsune în minţile şi în inimile noastre de-acum şi pururi: «Учітесь, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь. / Бо хто матір забуває, / Того бог карає, / Того діти цураються, / В хату не пускають. / Чужі люди проганяють, / І немає злому/ На всій землі безконечній / Веселого дому» („Staţi citind la masă, / Credeţi şi-n străini, dar nu vă / Lepădaţi de casă, / Pe acel ce-şi uită mama, / Domnul-l pedepseşte / Şi copiii fug de dânsul, / Casa nu-l primeşte / Oamenii străini l-alungă, / Viaţa-i fac cumplită, / Pe pământu-ntreg el n-are / Casă fericită” – în traducerea lui Ion Cozmei).

***

La sfârşitul lunii februarie, preşedintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi a avut două întâlniri extrem de fructuoase cu aleşii locali ai Uniunii Ucrainenilor din România, membri filialelor UUR Caraş-Severin şi Timiş. Discuţiile s-au axat pe subiecte de maximă importanţă pentru comunităţile locale din cele două judeţe.

Cu această ocazie, au fost analizate mai multe proiecte de hotărâri ale consiliilor locale care urmează să fie propuse de către aleşii UUR, precum şi modalităţi prin care Uniunea Ucrainenilor din România, prin aleşii săi la nivel local şi central, poate susţine lăcaşurile de cult, unităţile de învăţământ şi administraţia publică locală. Au fost discutate şi o serie de proiecte concrete care vor fi realizate de UUR în colaborare cu autorităţile locale, şcolile şi lăcaşurile de cult din cele două judeţe.

În cadrul discuţiilor, o atenţie aparte a fost acordată educaţiei în limba ucraineană din judeţele Caraş-Severin şi Timiş, problemelor cu care se confruntă elevii şi cadrele didactice în actualul context pandemic. De asemenea, a fost abordată

problema necunoaşterii legislaţiei de către unii directori de şcoli cu privire atât la înfiinţarea claselor cu predare în limba maternă, cât la asigurarea necesarului de manuale şcolare.

Dl Nicolae Miroslav Petreţchi i-a încurajat pe toţi cei prezenţi să-şi concentreze eforturile asupra realizării proiectelor vitale pentru comunităţile pe care le reprezintă şi i-a asigurat de întregul său sprijin în iniţiativele care vor contribui la îmbunătăţirea calităţii vieţii şi asigurării bunăstării cetăţenilor.

***

Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la data de 28 februarie, la Dărmăneşti, o acţiune de comemorare a scriitorilor şi oamenilor de cultură ucraineni din Bucovina. La biserica cu hramul Sfântului Ilie, a avut loc o slujbă de pomenire oficiată de preotul paroh Mihai Cobziuc.

Au fost pomenite următoarele personalităţi marcante ale comunităţii ucrainene din Bucovina: Ştefan Tcaciuc, Vichentie Nicolaiciuc, Corneliu Reguş, Gheorghe Lucan, Vasile Ţapoveţ, Ion Bodnariuc, Ioan Negriuc, Ion Cozmei, Traian Maleş, Nicolai Kramar, Gheorghe Cega, Mihai Gheorghi, Miroslava Şandru, Nicolae Hapenciuc, Dionisie Oneşciuc, Olha Kobyleanska, Gheorghe Racocea, Vasile Clem, Ilie Cojocar, Silvestru Iaricevschi, Sidonia Nicorovici, Vasile Mangelovschi şi Teofil Reboşapcă.

După slujba de pomenire, a avut loc o masă rotundă, în cadrul căreia participanţii au evidenţiat contribuţia scriitorilor şi oamenilor de cultură ucraineni la dezvoltarea şi promovarea literaturii şi culturii ucrainene, precum şi a relaţiilor româno-ucrainene. În cadrul acţiunii, corul UUR Suceava, condus de dna profesoară Zirca Ianoş, a interpretat cântece pe versurile poeţilor adormiţi.

La acţiunea de comemorare, au participat preşedintele filialei UUR Suceava, dl Ilie Sauciuc, membri ai Comitetului filialei sucevene, membri ai organizaţiilor locale, rude şi cunoştinţe ale scriitorilor şi oamenilor de cultură pomeniţi.

***

Sâmbătă, 6 martie, a avut loc Adunarea Anuală a Congresului European al Ucrainenilor (EKU), în regim online. Au participat atât reprezentanţi ai organizaţiilor membre EKU, cât şi invitaţi din partea: Congresului Mondial al Ucrainenilor, Institutului Internaţional de Educaţie, Cultură şi Relaţii cu Diaspora, Congresului Mondial al Organizaţiilor Ucrainene de Tineret, Organizaţiei internaţionale neguvernamentale „Ucraina-2050”, Consiliului Mondial Ucrainean de Coordonare etc. Adunarea a fost convocată şi condusă de către preşedintele Congresului European al Ucrainenilor, dl Bogdan Rajčinec.

Din partea Uniunii Ucrainenilor din România (UUR) au participat preşedintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, dnii prim-vicepreşedinţi Vasile Pasenciuc şi Gheorghe Hleba, dnii vicepreşedinţi Victor Hrihorciuc şi Miroslav Petreţchi şi dl Ciprian Luşcan (Organizaţia de Tineret a UUR).

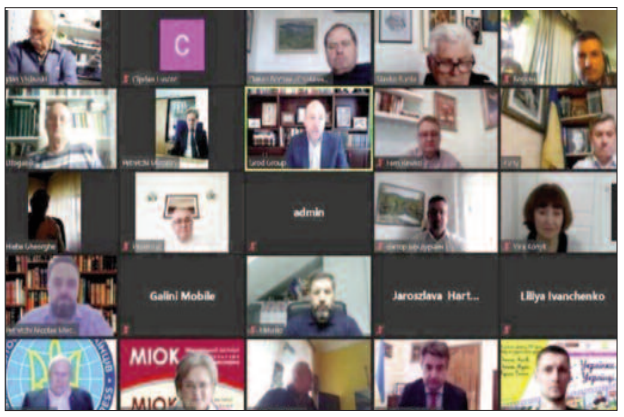

În cadrul Adunării Generale, au fost prezentate informaţii privind activitatea organizaţiilor membre, precum şi planul de lucru şi perspectivele de dezvoltare ale EKU pentru perioada 2021-2022. Au fost analizate problemele cu care se confruntă ucrainenii şi organizaţiile ucrainene din Europa, cum ar fi: învăţământul în limba maternă, migraţia, dezinformarea la adresa ucrainenilor, dezvoltarea economică, socială, culturală şi religioasă, găsirea de soluţii în colaborare cu instituţiile statelor, cu ambasadele şi cu alte organizaţii europene.

La rândul său, domnul Nicolae Miroslav Petreţchi a prezentat activitatea Uniunii Ucrainenilor din România, contribuţia pe care o are UUR în păstrarea şi dezvoltarea identităţii etnice, culturale, lingvistice şi religioase a comunităţii ucrainene, subliniind sprijinul substanţial, pe care Statul Român îl acordă cetăţenilor români aparţinând minorităţilor naţionale, inclusiv etnicilor ucraineni, în păstrarea şi afirmarea propriei identităţii. Domnia sa a vorbit şi despre sprijinul UUR acordat învăţământului în limba ucraineană din România, despre numărul mare de acţiuni cultural-educative pe care le desfăşoară Uniunea, despre activitatea editorială, despre parteneriatele încheiate de UUR cu unităţile şcolare, cu unităţile administrativ-teritoriale şi cu lăcaşurile de cult şi despre rezultatele obţinute de UUR la alegerile locale şi parlamentare din anul 2020 etc.

Uniunea Ucrainenilor din România este membră a Congresului European al Ucrainenilor, organizaţie neguvernamentală, cu sediul la Praga (Cehia), care reuneşte 19 organizaţii membre cu drepturi depline şi reprezintă interesele ucrainenilor din Europa.

(Continuare în pagina a 6-a)

Cronica activităţii UUR

Zilele Taras Hrehorovyci Şevcenko

(Urmare din pagina a 5-a)

***

Luni, 8 martie, filiala Satu Mare a Uniunii Ucrainenilor din România a aniversat 207 ani de la naşterea renumitului poet ucrainean Taras H. Şevcenko şi a organizat o masă rotundă cu tema „Rolul femeii ucrainene în păstrarea identităţii lingvistice şi culturale".

Preşedintele filialei Satu Mare a UUR, dna Irina Liuba Horvat, şi prim-vicepreşedintele acesteia, dl Vasile Buciuta, au prezentat aspecte din viaţa şi opera marelui poet, artist, etnograf şi remarcabil gânditor ucrainean Taras Şevcenko, care, în luna martie, îi reuneşte pe ucraineni, oriunde s-ar afla. A urmat un moment poetic, după care participanţii au depus coroane şi jerbe de flori la bustul poetului ucrainean, situat în parcul din Piaţa Vasile Lucaciu din Satu Mare, în semn de respect pentru geniul poeziei ucrainene, apostolul adevărului şi al libertăţii.

La rândul lor, elevii şi preşcolarii care studiază limba maternă ucraineană la Şcoala Gimnazială din Micula, împreună cu profesoarele Adriana Bejera Horvat şi Georgiana Buhalo, au marcat data naşterii Kobzarului.

În a doua parte a zilei, a fost organizată o masă rotundă, în cadrul căreia participanţii au discutat despre rolul femeii ucrainene în păstrarea identităţii lingvistice şi culturale atât în sânul familiei, cât şi la şcoală. De asemenea, participanţii au abordat problemele sociale şi cele referitoare la studiul limbii materne, evidenţiind implicarea femeilor ucrainene în acţiunile organizate în acest sens de filiala Satu Mare a UUR.

La manifestări, au participat membrii Comitetului filialei Satu Mare a UUR, preşedinţi şi membri ai organizaţiilor locale din: Micula, Vetiş, Decebal, Ciuperceni (Agriş), Satu Mare, Păulian, Tarna Mare, Eriu Sîncrai, Satu Mic şi Răteşti, precum şi profesori de la Şcoala Gimnazială din Micula.

***

Marţi, 9 martie, la Sighetu Marmaţiei, filiala UUR Maramureş l-a comemorat pe poetul naţional ucrainean Taras H. Şevcenko. Evenimentul a debutat la Biserica Ortodoxă Ucraineană cu o slujbă de pomenire oficiată de consilierul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, pr. dr. Nicolae Lauruc, şi de pr. Marius Lauruc.

Cu ocazia celor 207 ani de la naşterea lui Taras Şevcenko, participanţii au vorbit despre contribuţia renumitului poet, scriitor şi pictor ucrainean la formarea limbii ucrainene moderne şi a naţiunii ucrainene, precum şi despre rolul pe care l-a avut în dezvoltarea culturii ucrainene.

Părintele dr. Nicolae Lauruc a evidenţiat eforturile depuse de UUR de-a lungul timpului pentru păstrarea identităţii etnice a ucrainenilor din România şi a subliniat importanţa folosirii limbii materne atât în viaţa cotidiană, cât şi în biserică. De asemenea, a menţionat rolul Bisericii Ortodoxe Ucrainene şi a Liceului Pedagogic Ucrainean „Taras Şevcenko" în păstrarea şi promovarea limbii şi a tradiţiilor ucrainene.

Evenimentul a continuat cu ceremonia de depunere de coroane de flori la bustul marelui Kobzar, situat în parcul din faţa Bisericii Ortodoxe Ucrainene din Sighetu Marmaţiei. La acţiune, au participat preşedintele UUR Maramureş, dl Miroslav Petreţchi, preşedinţii şi numeroşi membri ai organizaţiilor locale ale UUR Maramureş, directorul Liceului Pedagogic Ucrainean „Taras Şevcenko" din Sighetu Marmaţiei, prof. dr. Vasile Cureleac.

În următoarea perioadă, filiala UUR Maramureş a organizat un simpozion cu tema „Rolul femeii ucrainene în societate". În actualul context pandemic, acesta s-a desfăşurat pe parcursul mai multor zile, cu participarea femeilor ucrainene din localităţile cu populaţie ucraineană din Maramureş. Au fost dezbătute teme, precum: rolul femeii ucrainene în diverse domenii de activitate, aportul cadrelor didactice în dezvoltarea învăţământului în limba maternă, implicarea femeilor în popularizarea tradiţiilor şi a obiceiurilor ucrainene şi altele.

***

Filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat, duminică, 14 martie, 207 ani de la naşterea poetului ucrainean Taras H. Şevcenko.

La acţiune, au participat dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi – preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ilie Costel – consilier UUR, dl Ilie Sauciuc – preşedintele filialei Suceava a UUR, dl Vasile Şoiman – primarul comunei Bălcăuţi, dl Adrian Popoiu – primarul oraşului Siret, dl Iulian Chideşa – viceprimarul comunei Bălcăuţi, dl Niculina Clapon, dna Elena Torac, dna Brînduşa Peslari, dna Cristina Chideşa, dna Rodica Şoiman, dl Nicolae Ciocan şi dl Ovidiu Tcaci – membrii Comitetului filialei Suceava a UUR şi dl Petru Şoiman, dl Vasile Mehno şi dl Ion Gorban – consilieri locali ai UUR, precum şi alţi membri ai organizaţiilor locale.

Evenimentul a debutat cu o slujbă de pomenire a lui Taras Şevcenko la biserica „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie" din Negostina, oficiată de preotul paroh Daniel Petraşuc. În cuvântul său, acesta a evidenţiat rolul celor doi mari poeţi, Taras Şevcenko şi Mihai Eminescu, în dezvoltarea literaturii ucrainene, respectiv a celei române, precum şi a literaturii universale.

Acţiunea culturală a continuat cu ceremonia depunerii coroanelor şi jerbelor de flori la bustul marelui Kobzar, situat în faţa Căminului Cultural din satul Negostina.

Preşedintele UUR, dl Nicolae Miroslav Petreţchi, a evidenţiat importanţa lui Taras Şevcenko pentru cultura ucraineană, remarcând faptul că Uniunea organizează în luna martie o serie de evenimente în cadrul, „Zilelor Taras Şevcenko", în toate localităţile cu populaţie preponderent ucraineană, marea majoritate a acestora, în parteneriat cu şcolile în care se predă limba ucraineană şi cu bisericile în care se slujeşte în limba ucraineană. Domnul deputat a mulţumit Statului Român pentru susţinerea acordată minorităţilor naţionale, inclusiv celei ucrainene, fapt ce ne oferă posibilitatea organizării unor astfel de manifestări, precizând că România este a doua ţară din lume, după numărul de busturi ridicate în cinstea Kobzarului.

Primarul comunei Bălcăuţi, dl Vasile Şoiman, a arătat că, în localităţile Negostina şi Bălcăuţi, spiritul ucrainean este la el acasă, iar reabilitarea Căminului Cultural din Negostina oferă posibilitatea ucrainenilor din judeţul Suceava să organizeze aici diferite activităţi culturale.

Primarul oraşului Siret, dl Adrian Popoiu, a declarat că, deşi nu este etnic ucrainean, e un mare admirator al culturii ucrainene, nelipsind, în niciun an, de la manifestările dedicate poetului Taras Şevcenko.

După terminarea manifestărilor, a avut loc o întâlnire de lucru a deputatului Nicolae Miroslav Petreţchi cu primarul şi viceprimarul comunei Bălcăuţi, cu primarul oraşului Siret şi cu cei şapte consilieri locali ai UUR din judeţul Suceava.

***

Filiala UUR Timiş l-a omagiat, în zilele de 12 şi 13 martie a.c., pe marele poet şi pictor ucrainean Taras H. Şevcenko.

Astfel, în data de 12 martie, a avut loc slujba de pomenire la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Lugoj, oficiată de către părintele protopop Ilie Albiciuc şi de preoţii Cristian Ardelean şi Olivian Clempuşac, după care a urmat depunerea de coroane de flori la bustul lui Taras Şevcenko, amplasat lângă biserica menţionată.

Preşedintele filialei UUR Timiş, dl Gheorghe Hleba, părintele protopop Ilie Albiciuc şi inspectorul şcolar de limba ucraineană, dl Mihai Bobic, au prezentat aspecte din viaţa şi opera marelui poet, evidenţiind rolul lui Taras Şevcenko în formarea limbii ucrainene literare.

(Continuare în pagina a 7-a)

ALEŞII UUR – ÎN SLUJBA CETĂŢENILOR

Ca urmare a campaniei iniţiate de reprezentantul minorităţii ucrainene în Parlamentul României, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, numită „Cunoaşte! Susţine! Rezolvă!”, a fost organizată o nouă serie de întâlniri extrem de importante, utile şi constructive cu aleşii locali din partea UUR, cu preşedinţii filialelor şi ai organizaţiilor locale şi cu membrii Uniunii, având ca scop analiza activităţii filialelor locale, precum şi identificarea şi soluţionarea problemele existente la nivelul fiecărei localităţi cu populaţie preponderent ucraineană.

Miercuri, 24 februarie, în cadrul şedinţei organizate la sediul filialei Caraş-Severin a UUR, preşedintele acesteia, domnul Ivan Liber împreună cu ceilalţi participanţi au prezentat activitatea desfăşurată, precum şi problemele identificate la nivelul unor localităţi cărăşene. Cu această ocazie, au fost analizate şi discutate atât proiectele concrete care vor fi realizate de UUR în colaborare cu: instituţiile şcolare, autorităţile locale şi cultele religioase din judeţ, cât şi proiectele de hotărâri ale consiliilor locale, care urmează să fie propuse de către aleşii UUR, şi modalităţile prin care Uniunea Ucrainenilor din România poate îmbunătăţi calitatea vieţii şi bunăstarea cetăţenilor.

O atenţie deosebită a fost acordată chestiunilor legate de învăţământul în limba maternă şi de dificultăţile pe care le întâmpină elevii şi cadrele didactice în actualul context pandemic, având în vedere că educaţia constituie elementul primordial în consolidarea şi perpetuarea identităţii noastre etnice, fapt ce poate fi realizat prin cultivarea limbii, tradiţiilor şi obiceiurilor ucrainene. De asemenea, a fost abordată problema necunoaşterii prevederilor legislative de către anumiţi directori de şcoli, în special cu privire la învăţământul în limba maternă, şi asigurarea necesarului de manuale şcolare.

Următoarea zi, joi, 25 februarie, a avut loc o altă şedinţă din cadrul aceleiaşi campanii, de această dată la sediul organizaţiei locale din Lugoj, în cadrul căreia preşedintele filialei Timiş a UUR, domnul Gheorghe Hleba împreună cu aleşii locali din partea UUR, cu preşedinţii şi membrii organizaţiilor locale au prezentat, la fel ca în

şedinţa anterioară, activitatea filialei şi problemele identificate la nivelul fiecărei localităţi. Totodată, au fost dezbătute şi analizate proiectele finalizate, cele aflate în curs de desfăşurare sau nou-propuse, punându-se accent pe: colaborările UUR cu diferite instituţii, îmbunătăţirea calităţii învăţământului în limba maternă şi stabilirea soluţiilor optime în vederea remedierii condiţiilor de viaţă a etnicilor ucraineni din această regiune.

În cadrul ambelor şedinţe, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi i-a încurajat pe toţi cei prezenţi să-şi concentreze eforturile asupra realizării unor proiecte vitale pentru comunităţile pe care le reprezintă, asigurându-i, totodată, de întreaga lui susţinere şi implicare în toate iniţiativele care vizează tranziţia spre o viaţă mai bună. Astfel, am putut constata că spiritul inovator şi tenace al domniei sale accelerează şi consolidează neîntrerupt dorinţa membrilor de a înfăptui cât mai multe realizări concrete şi vizibile.

În data de 5 martie, la sediul filialei UUR Satu Mare, au fost purtate discuţii axate pe susţinerea proiectelor prioritare privind dezvoltarea localităţilor Micula, Terebeşti şi Ciuperceni. Dintre numeroasele probleme identificate, amintim:

- în localitatea Micula, persistă întârzierea punerii în posesie a proprietarilor de terenuri, unele dintre acestea trenând de 8 ani; lipseşte electrificarea completă a localităţii; dăinuie starea de degradare a căilor de acces şi se observă nevoia acută de modernizare a drumurilor judeţene 194 şi 194B, precum şi necesitate reabilitării clădirii Primăriei;

- în localitatea Ciuperceni, nu există un Plan Urbanistic General, fapt care duce la haos şi, implicit, la imposibilitatea elaborării unei strategii clare în ceea ce priveşte dezvoltarea localităţii, ca, de exemplu, nevoia extinderii reţelei de electricitate.

Şi la această întâlnire, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi a subliniat, încă o dată, că-şi oferă tot sprijinul în proiecte de care să beneficieze cât mai multe persoane, acestea având impact major asupra comunităţii.

Începând cu data de 14 martie, domnul deputat Nicolae Miroslav Petreţchi a participat la întâlniri similare, organizate de filialele UUR din judeţele Suceava şi Botoşani, în cadrul cărora au fost dezbătute subiecte şi probleme de o importanţă majoră, a căror rezolvare va fi utilă şi benefică nu doar ucrainenilor, ci şi celorlalţi cetăţeni.

Fabian POPOVICI

Cronica activităţii UUR

Zilele Taras Hrehorovyci Şevcenko

(Urmare din pagina a 6-a)

Elevii de la secţia ucraineană a Colegiului Naţional „Iulia Hasdeu” şi membrii grupului vocal „Şovkova trava” din Lugoj au recitat poezii şi au interpretat cântece pe versurile lui Taras H. Şevcenko.

În data de 13 martie, tot la bustul marelui Kobzar, elevi ai Şcolii Gimnaziale Darova au interpretat la mandoline, acordeon şi chitară câteva cântece ucrainene, iar grupurile vocale „Zoloti druzii” din Ştiuca şi „Kedrovena” din Petroasa Mare au prezentat un program de cântece şi poezii. La eveniment, a fost prezentă şi o echipă a studioului regional TVR Timişoara.

Partea a doua a zilei a fost dedicată unei întâlnire de lucru, desfăşurată la sediul UUR din Lugoj, la care au participat membrii Comitetului UUR Timiş, aleşii locali din partea Uniunii, preşedinţii organizaţiilor locale ale UUR şi profesori de limba ucraineană.

***

Filiala Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în zilele de 14-15 martie, o serie de evenimente dedicate renumitului poet ucrainean Taras H. Şevcenko.

Duminică, 14 martie, la sediul filialei UUR Bucureşti, s-a derulat colocviul „Taras Şevcenko – poetul naţional al Ucrainei şi receptarea lui în România”, în cadrul căruia scriitorul Mihai Traista a prezentat aspecte din viaţa şi opera genialului poet ucrainean, susţinând şi o comunicare intitulată „Mitul cuţitelor din mormântul lui Taras Şevcenko”. În partea a doua a evenimentului, participanţii au recitat poezii din opera marelui Kobzar şi au vizionat filmul „Taras Şevcenko”, tradus în limba română de Mihai Traista.

Luni, 15 martie, ucrainenii din Bucureşti, în frunte cu preşedintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petreţchi, şi cu reprezentanţi ai Ambasadei Ucrainei în România au depus coroane de flori la bustul lui Taras Şevcenko, situat în parcul Herăstrău. Evenimentul a continuat la sediul filialei Bucureşti, unde a avut loc un recital de poezie şi prezentarea filmului artistic «Сон» („Visul”).

La acţiune, au participat membri şi simpatizanţi ai Uniunii Ucrainenilor din România, jurnalişti şi membri ai Uniunii Scriitorilor din România.

Parteneriat educaţional interjudeţean la Şerbăuţi

„Taras Şevcenko – geniul poporului ucrainean”

Taras H. Şevcenko, simbol al Statului Ucrainean, al limbii şi culturii ucrainene, poet şi scriitor genial, pictor şi filosof, este sărbătorit anual în şcolile din România, acolo unde se studiază limba maternă ucraineană.

Vineri, 12 martie 2021, la Şcoala Gimnazială Şerbăuţi, judeţul Suceava s-a derulat proiectul interjudeţean de parteneriat educaţional „Taras Şevcenko – geniul poporului ucrainean”, încheiat între şcoala gazdă, reprezentată de dna director Silvia Boiciuc şi Şcoala Gimnazială „Bogdan Vodă” Rădăuţi, reprezentată de dl director Nicuţă Petru, Şcoala Gimnazială nr. 1 Cândeşti, judeţul Botoşani, reprezentată de dna director Cristina Cobzaru şi Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Suceava, reprezentată de dl preşedinte Ilie Sauciuc.

Inedit a fost faptul că, de această dată, evenimentul s-a desfăşurat atipic. Din cauza situaţiei pandemice, provocate de coronavirus, unităţile şcolare partenere au participat la activitate în variantă mixtă: elevii şcolii Şerbăuţi – fizic, la şcoală, iar elevii celorlalte două şcoli, prin intermediul internetului. Am experimentat această formă nouă de colaborare şi putem spune ca a fost o reuşită.

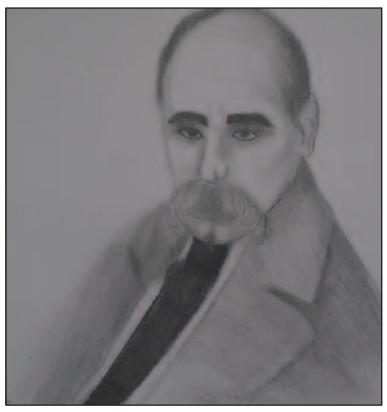

În cadrul acestui proiect, tinerii din cele trei şcoli au elaborat lucrări tematice şi au prezentat programe artistice.

Elevii Şcolii Gimnaziale „Bogdan Vodă” au realizat desene, prezentări PowerPoint şi au elaborat referate, pe care le-au postat pe *Classroom*, platforma şcolii. Eleva Iulia Irini, câştigătoarea premiului I la Concursul judeţean „Sărbătoarea limbii materne”, secţiunea *Moment artistic*, a interpretat cântecul „Dumka”, pe versuri de Taras Şevcenko.

Grupul vocal „Vinociok”, din cadrul Şcolii Gimnaziale Serbăuţi, a prezentat un moment artistic, care a cuprins cântece şi poezii scrise de marele poet ucrainean. Participanţii au realizat o serie de desene, care, ulterior, au fost expuse în incinta şcolii.

Elevii botoşăneni ai Şcolii Gimnaziale nr. 1 Cândeşti, judeţul Botoşani, pregătiţi de dna profesoară Iuliana Vatamaniuc, au participat online cu un program artistic.

Scopul primordial al acestui proiect a fost acela de a implica elevii în activităţi comune şi de a trezi interesul pentru cunoaşterea vieţii şi operei marelui poet ucrainean Taras Şevcenko.

La eveniment, a fost prezent şi preşedintele UUR Suceava, dl Ilie Sauciuc, care a înmânat elevilor premiile şi diplomele obţinute la concursul judeţean „Sărbătoarea limbii materne”, desfăşurat la data de 21 februarie 2021.

Felicitări tuturor elevilor pentru implicare şi rezultatele frumoase!

Mulţumim Uniunii Ucrainenilor din România pentru sprijinul oferit şi premiile motivante acordate elevilor noştri!

Delia MARTINEAC

Aspecte ale condiţiei femeii în creaţia lui Taras H. Şevcenko

Au trecut 207 de ani de la naşterea, într-o zi de 9 martie, a lui Taras H. Şevcenko. Fiu de iobag, rămas orfan de ambii părinţi la o vârstă fragedă, este nevoit să se confrunte cu un destin tragic, fiindu-i, totodată, hărăzit să păşească pe drumul care-l va duce pe culmile nemuririi. A zugrăvit lumea cu ajutorul cuvintelor şi al culorilor. A făcut-o cu obiectivitate, revoltă, sacrificiu de sine şi speranţă. Talentul şi crezul său l-au determinat să ardă întru creaţie, fără nici măcar o clipă de răgaz.

Anul acesta, voi scrie despre Şevcenko un pic altfel, ca despre un prieten cu care stau la o ceaşcă de vorbă şi dezbatem o cauză pentru care luptăm împreună. Este cunoscut faptul că una dintre temele importante ale liricii şevcenkiene este femeia. Referitor la acest lucru, poetul Maksym Rylskyi, unul dintre exegeţii de seamă ai operei lui Şevcenko, afirmă: „Un asemenea cult înflăcărat al maternităţii, o asemenea apoteoză a iubirii feminine, cât şi a chinurilor sale, probabil că nu se găsesc la nici unul dintre poeţii literaturii universale. Nefericit în viaţa personală, Şevcenko vede în femeie, în mamă, cea mai înţelegătoare şi mai curată frumuseţe din lume”.

Din păcate, în abordarea acestei teme, Şevcenko n-a apelat la reverie şi visare, ci s-a inspirat din realitatea crudă, pe care a văzut-o cu proprii săi ochi. Poemele „Kateryna”, „Slujnica”, „Vrăjitoarea” rememorează poveşti trăite de mamele iobage de pe moşiile baronului Engelhardt, batjocorite, exploatate şi bătute, sub ochii pruncilor, cu biciul, de vătafi fără suflet. Zbuciumul feminin din aceste creaţii este accentuat şi de faptul că propriile lui surori au murit în iobăgie, asemeni părinţilor lor.

Eroinele poemelor mai sus enunţate sunt fete care s-au îndrăgostit, au rămas însărcinate, au fost părăsite de taţii copiilor lor şi judecate aspru atât de comunitatea în care s-au născut, cât şi de membrii familiei. Alungate de acasă, blamate de semeni, fetele îşi încep peregrinările prin lume cu pruncii în braţe, urmărite fiind de „privirile reci şi rele ale oamenilor”. Supuse unui astfel de tratament, fetele reacţionează în moduri diferite.

Astfel, Kateryna, eroina poemului omonim, îndrăgostită de un frumos ofiţer şi exclusă definitiv din colectivitatea în care a văzut lumina zilei, după ce dă naştere copilului, îşi pune capăt zilelor în mijlocul unei păduri.

Lukia, din poemul „Vrăjitoarea”, este necinstită de către „pan”-ul moşiei pe care lucra. După naşterea gemenilor – un băiat şi o fată –, ea va fi alungată de pe moşie. Rămasă fără copii, Lukia îşi pierde minţile şi rătăceşte prin stepele Ucrainei. Îşi găseşte, relativ, liniştea într-o comunitate de ţigani. De la aceştia învaţă tainele ierburilor tămăduitoare. Spre sfârşitul vieţii, se reîntoarce în satul natal, însă este marginalizată, fiind considerată vrăjitoare, deoarece îi tratează pe săteni cu leacuri, metode deprinse în peregrinările sale, iar pe fete le sfătuieşte să „se ferească de panii fătarnici”.

Tot o mamă oropsită este şi Hanna, eroina poemului „Slujnica”. Aceasta, spre deosebire de celelalte două eroine, care nu mai suportă loviturile nemiloase din partea destinului şi sfârşesc fie sinucigându-se, fie pierzându-şi minţile, rătăcind pe drumurile nesfârşitelor stepe, după ce naşte copilul, îl lasă la poarta unor bătrâni fără copii. La scurt timp, intră slugă la părinţii adoptivi ai copilului, având, astfel, grijă de băiatul său Marko până la moarte. De data aceasta, avem în faţa noastră o femeie puternică, ce va lupta până la final cu soarta vitregă.

Trec ani după ani, dar Kateryna, Lukia, Hanna îşi trăiesc în continuare poveştile triste alături de noi, deşi feudalii despotici şi lipsiţi de moralitate au dispărut demult. A rămas însă societatea nemiloasă. Dramele acestor fete nu mai inspiră poeţii, ci constituie subiectul unor reportaje, în care protagonistele sunt puse la zid cu aceeaşi sadică plăcere ca în trecut.

E martie şi-l pomenim pe Cobzar „c-o vorbă bună, liniştită”. Şi-n fiecare an ne întrebăm, asemeni lui Eusebiu Camilar, „...cum a fost cu putinţă să încapă într-o pasăre de lut, numită inimă, atâtea dureri, atâtea deznădejdi şi atâtea tristeţi, pe care genialul poet a putut să le transforme în energie creatoare, valabilă pentru tot cursul generaţiilor...”. Şi încheiem aducerea aminte de azi tot cu gândurile scriitorului sucevean despre Şevcenko: „Geniul lui a rodit ca un pom sfânt, cu ramurile întinse peste timpuri, iar roadele lui oamenii le-or gusta necontenit”.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Costumul popular la Sărbătoarea Limbii Materne

E duminică, 21 februarie 2021, şi este Sărbătoarea Limbii Materne, una dragă sufletului celor care păstrează limba binecuvântată a mamei. Fiecare popor se mândreşte cu graiul său, aşa cum şi noi, ucrainenii, îndrăgim limba noastră dragă, inconfundabilă pentru cei care o cunosc, o îndrăgesc, o iubesc şi o respectă. De la marele Kobzar ucrainean, Taras H. Şevcenko, am învăţat să preţuim limba pe care o vorbim şi să nu permitem nimănui să o disprețuiască.

Ucrainenii îşi iubesc graiul, iubesc cântecele melodioase, care exprimă cele mai diferite sentimente, iubesc obiceiurile şi tradiţiile lăsate din moşi-strămoşi, dar, mai ales, iubesc portul popular, costumul tradiţional, atât de frumos şi aspectuos, atât de viu colorat, în special în culorile drapelului: albastru şi galben, dar care se aranjează bine şi cu alte culori, precum roşu şi verde. Pe cămaşa ucraineană, putem vedea diferite flori, mai ales macul, trandafirul, dar şi spicele galbene de grâu, soarele şi alte flori multicolore, unele stilizate într-un mod fabulos.

Aici, la noi, în Bucovina, sunt mulţi ucraineni, numărul lor predomină între multe alte minorităţi şi ne mândrim că aproape în fiecare şcoală din judeţul Suceava, unde se află şi ucraineni, se studiază această limbă. Profesorii de limbă ucraineană se străduiesc să atragă cât mai mulţi elevi şi desfăşoară activităţi din ce în ce mai atractive şi benefice pentru viitorul copiilor.

Ca în fiecare an, pe 21 februarie 2021, la Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, s-a derulat evenimentul „Sărbătoarea Limbii Materne”, susţinut financiar de Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Suceava, iniţiatoarele proiectului fiind inimoasele şi neobositele profesoare Anca Ştiubianu şi Lăcrămioara Grigorciuc. A fost o ediţie aniversară, a X-a. Concursul s-a desfăşurat online, iar pentru mine, pensionară fiind, a reprezentat o noutate, o necunoscută, o premieră, însă am intrat cu brio în tehnica asta modernă. Mă bucur că am făcut parte din juriu, la secţiunea „Costum popular”, alături de doamna profesoară Ilaria Puşcă, directorul Şcolii Gimnaziale Vatra Moldoviţei, fapt care mă onorează. Toţi participanţii la concurs şi-au dat silinţa şi au găsit prin lada cu zestre a bunicii cele mai frumoase straie populare de pe la noi, de aici, din Bucovina noastră dragă.

În opinia mea, toţi cei 14 concurenţi meritau premiul I, dar cum acesta a fost un concurs, cu jurizare, am avut şi premii II şi III. Redăm numele participanţilor, indicând atât clasele, cât şi şcolile la care studiază: Aluculesei Ioana (a IV-a, Milişăuţi); Bodnariuc Marius (a VII-a, Brodina de Sus); Calenciuc Luca (a IV-a, Milişăuţi); Couţun Alexandra (a V-a, Bălcăuţi); Ghigherciuc Bianca (a VI-a, Brodina de Sus); Iaşinovschi Mirabela (a III-a, Vatra Moldoviţei); Ivanovici Paula (a V-a, Călineşti Cuparencu); Maciuc Rebeca (a V-a, Şerbăuţi); Moroşan Veronica (a III-a, Negostina); Negură Maria (a III-a, Vatra Moldoviţei); Sanduleac Maria (a VIII-a, Şerbăuţi); Sanduleac Vasile (a VI-a, Şerbăuţi). Acestora li se adaugă liceencele: Petraşuc Nicoleta (a XII-a, Colegiul Tehnic „Lăţcu-Vodă”, Siret) şi Saghin Ioana (a IX-a, Colegiul „Mihai Eminescu, Suceava).

Merită, cu prisosinţă, să fie menţionate numele doamnelor profesoare care i-au îndrumat, contribuind, din plin, la păstrarea identităţii noastre etnice şi culturale: Antoneta Crainiciuc, Lidia Dascaliuc, Geta Dobranschi, Lăcrămioara Grigorciuc, Delia Martineac, Loredana Mândrişteanu, Lucia Mihoc, Elena Sorina Mititel şi Ilaria Puşcă. Efortul tuturor a fost răsplătit prin diplome şi premii în bani, oferite de Uniunea Ucrainenilor din România.

Aceştia sunt cei mai frumoşi copii, reprezentanţi ai comunităţii noastre ucrainene, care poartă cu mândrie costumul popular şi îndrăgesc limba maternă, ucraineana. O fetiţă de la Negostina, Veronica Moroşan, a găsit o fotografie veche de-a bunicii ei, îmbrăcată într-un frumos costum popular, fiind foarte motivată să poarte un costum asemănător, obţinând premiul întâi. În zona de munte, se mai poartă şi astăzi opincile, iar cojocul şi căciula din piele de oaie sunt nelipsite, mai ales pe timp friguros. Cândva, femeile confecţionau manual întreg costumul popular, cămăşile erau împodobite cu cele mai frumoase modele, brâiele, la fel, chiar şi bondiţele erau înfrumuseţate cu felurite ornamente. Astăzi, rar se mai găsesc femei care încearcă să nu abandoneze vechea îndeletnicire, atât de frumoasă şi interesantă, şi să păstreze tradiţia strămoşească, fapt pentru care lansez o propunere, bineînţeles dacă voi fi luată în serios. Iubesc portul popular, este îmbrăcămintea care ne reprezintă ca naţie, îi şade bine oricui într-un costum popular, de aceea recomand ca, în cadrul organizaţiilor UUR, să se înfiinţeze ateliere meşteşugăreşti, unde copiii pot dobândi cunoştinţe din arta populară, pentru a nu se pierde tradiţia şi obiceiul nostru strămoşesc, şi, astfel, vor duce mai departe aceste inestimabile valori ucrainene. Astăzi, mamele merg la bazar, cumpără costumul gata confecţionat, iar copilul nici măcar nu ştie cum a fost lucrat. Eu, chiar şi acuma, am în lucru o cămaşă populară, dar cu un model mai simplu, deoarece nu mă mai ajută ochii la descifrarea unor taine mai complicate. În cadrul acestor ateliere, se poate mânui acul, croşeta, andrelele, mai ales în cazul fetelor. Şi băieţii pot învăţa confecţionarea unor obiecte din lemn. E nevoie de aplicarea principiilor didactice *de la simplu la complex*; *de la uşor la greu*; *de la apropiat la depărtat*; *de la mic la mare*. Ar fi foarte frumos şi atractiv, deoarece, în timpul lucrului, se pot interpreta diferite cântece ucrainene ori spune snoave, ca să nu se piardă tradiţia. Orice început este mai greu, dar, acolo unde este posibil, ar fi bine să se înfiinţeze câte un grup de copilaşi, iar restul îi vor urma pe rând şi ar fi un mare câştig pentru ucraineni. Doamne ajută!

Felicit întregul colectiv care a organizat şi a contribuit la buna desfăşurare a acestui concurs, şi-i doresc sănătate şi multe realizări frumoase în continuare. A fost o mare reuşită.

Felicia GRIGORAŞ

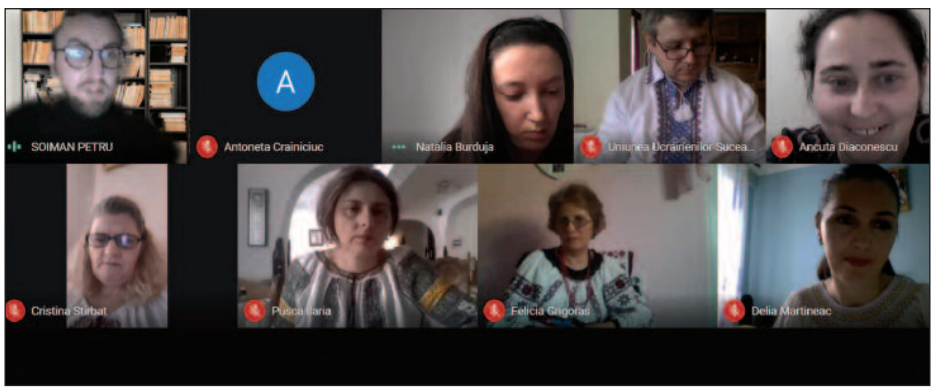

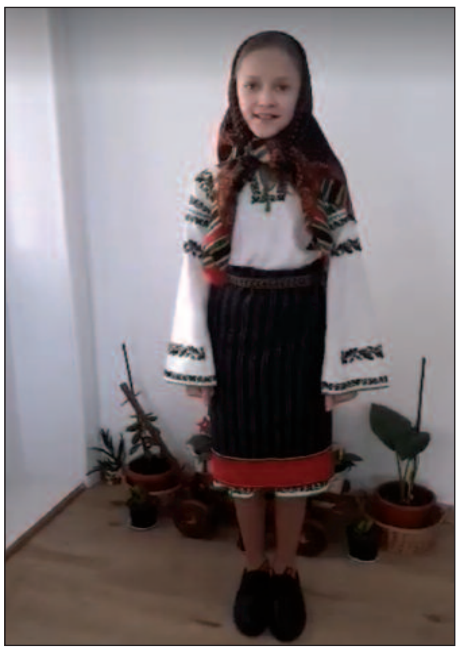

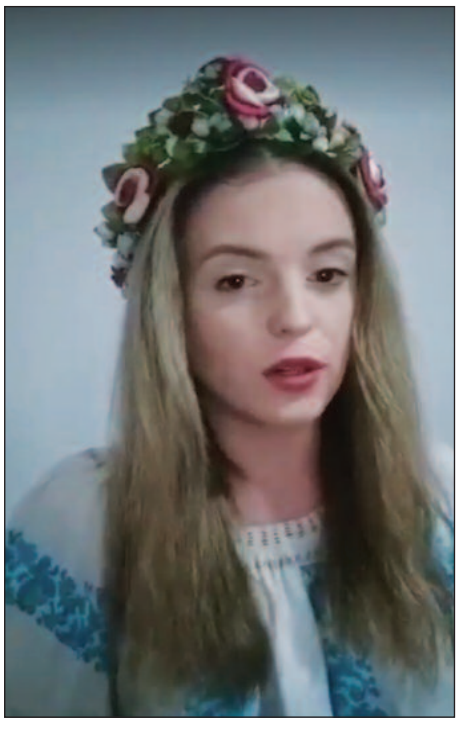

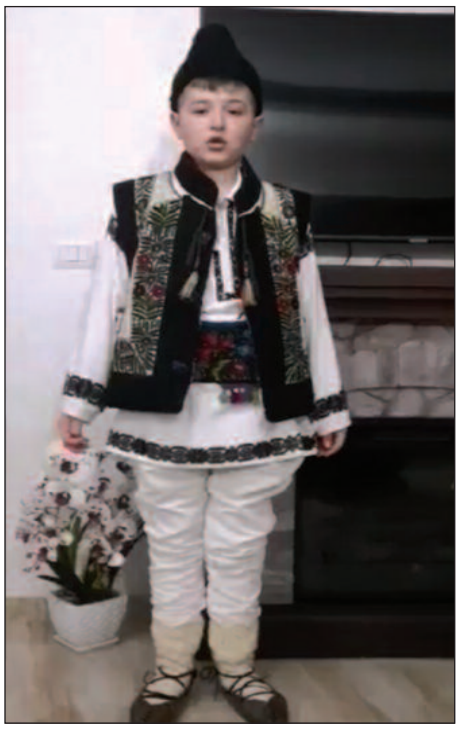

Mesajul preşedintelui Uniunii Ucrainenilor din România, dl Nicolae Miroslav Petreţchi, deputat în Parlamentul României

Limba mamei este extrem de importantă pentru fiecare dintre noi, fiind piatra de temelie a identităţii noastre culturale.

Limba maternă este, în general, limba pe care o vorbim cel mai bine, pe care o utilizăm cel mai mult, dar şi un element foarte important în descoperirea de sine şi, probabil, singura care poate reda cu fidelitate ceea ce spune sufletul.

Diversitatea lingvistică reprezintă o sursă de îmbogăţire a fiecărei societăţi, iar promovarea culturii şi conservarea limbii sunt componente esenţiale ale existenţei şi conştiinţei naţionale.

Uniunea Ucrainenilor din Romania şi-a asumat un rol fundamental în promovarea şi conservarea limbii şi culturii ucrainene în România, în special în susţinerea şi consolidarea învăţământului în limba maternă, ca element identitar fundamental în rândul comunităţii ucrainene din România, una dintre cele mai importante comunităţi din punct de vedere cultural, istoric şi ca pondere geografică din România.

Astăzi, marcăm Ziua Internaţională a Limbii Materne, celebrată, anual, la 21 februarie, pentru a promova diversitatea culturală şi lingvistică din întreaga lume. Astfel de sărbători reprezintă o bună ocazie pentru a ne reaminti importanţa limbii ucrainene în România şi pentru a asigura o promovare eficientă a culturii ucrainene în societatea românească.

Poetul şi publicistul român Ion Pillat afirma că „Orice limbă este oglinda sufletului naţiunii care o creează”, iar lingvistul ucrainean Ivan Ohienko era de părere că: „Limba reprezintă inima unui popor: dacă dispare limba, va dispărea şi poporul”.

Cu toţii ar trebui să apreciem, să cunoaştem şi să fim mândri de limba maternă, să o transmitem din generaţie în generaţie, ca pe un dar, un adevărat tezaur, care să unească generaţii şi popoare.

Nicolae Miroslav PETREŢCHI,
preşedintele Uniunii Ucrainenilor
din România,
deputat în Parlamentul României

Trei zile dedicate culturii

Luna martie este una încărcată de semnificaţii şi bogată în evenimente, cu sărbători religioase şi laice (profesionale), care, la rândul lor, sunt însoţite de o suită de tradiţii şi de obiceiuri. Dacă ar fi să ne referim la sărbătorile profesionale internaţionale din această lună, din totatul de 21, nu ar trebui, în primul rând, să uităm de: 3 martie – Ziua Mondială a Scriitorilor; 8 martie – Ziua Internaţională a Femeii; 21 martie – Ziua Internaţională a Poeziei şi Ziua Internaţională a Teatrului. Dar să nu omitem faptul că tot în luna martie îl sărbătorim şi pe Taras H. Şevcenko, poetul nostru naţional. Ne-ar fi fost imposibil să marcăm separat chiar şi cele patru sărbători mai importante. Astfel, filiala Iaşi a stabilit ca, în prima parte a lunii martie, să celebreze primele trei sărbători profesionale, care, în majoritatea cazurilor, privesc şi activitatea noastră, atenţia fiind dirijată către doamnele noastre, fără de care nu am fi putut organiza niciuna din activităţile propuse, urmând ca, în ultima decadă a lunii martie, să-l sărbătorim pe Taras Şevcenko. În consecinţă, în zilele de 5 şi 6 martie a.c., activităţile s-au desfăşurat la sediul filialei, constând în prezentarea unei expoziţii de carte privind aportul femeilor, reprezentante ale diferitelor minorităţi, în viaţa ştiinţifică şi cultural-artistică a ţării noastre şi a lumii, în general.

În acelaşi context, am organizat încă o expoziţie de carte (întrucât am sărbătorit, în acelaşi timp, şi Ziua Internaţională a Scriitorului şi a Poeziei) a scriitorilor ucraineni din ţară şi din Ucraina, iar, în ziua de 7 martie 2021, într-o altă locaţie din Iaşi, s-a desfăşurat acţiunea propriu-zisă, în cadrul căreia preşedintele filialei a prezentat un material documentar despre diferite lucruri inedite (aforisme şi citate despre femei), afirmate, de-a lungul timpului, de diverse personalităţi din domeniu. Cu această ocazie, a avut loc un program literar-muzical, pregătit şi susţinut de profesori şi elevi ai Colegiului de artă „Octav Băncilă” din Iaşi, şi prezentat de către doamna Zaharia Danicov. Acesta a inclus un moment artistic, constând din recitarea unor poezii cu dedicaţie, prezentate de elevul din cls. a XII-a Sebastian Pricop, clasa de teatru a profesoarei Erica Moldovan, fiind urmat de un recital de muzică clasică, interpretat de elevul din cls. X-a Matei Coriciuc, clasa de chitară a profesorului Vasile Gavriş.

O latură neconvenţională pentru sărbătorirea Zilei Femeii, dar cu atât mai interesantă, l-a reprezentat sceneta prin care două talentate eleve de la actorie, Marinela Chibăr şi Dumitriţa Băcăoanu, au redat, într-un mod parodic, aspecte din viaţa cotidiană a femeii, cu tot ceea ce presupune aceasta.

Ca de obicei, un moment mult aşteptat şi aplaudat a fost recitalul susţinut de dna profesoară Otilia Zaharov de la Colegiul „Octav Băncilă”, cu nelipsita-i chitară, care a cucerit asistenţa prezentă la eveniment. Mulţumim pe această cale conducerii Colegiului, domnilor directori, profesorilor şi elevilor care au făcut ca acest moment să devină de neuitat pentru cei ce au hotărât să fie alături de membrii filialei noastre în această zi, când am marcat cele trei sărbători importante şi specifice activităţii noastre. La finalul acţiunii, membrii Comitetului UUR Iaşi au oferit domnişoarelor şi doamnelor, invitate de onoare la această acţiune, flori şi câte o felicitare.

Pentru a pătrunde şi mai bine în sărbătorirea Zilei Internaţionale a Scriitorului şi a Poeziei, reproducem câteva citate, mostre ale puterii cuvintelor, aparţinând unor scriitori renumiţi:

✷ *Dacă vrei să te faci romancier, deschide miezul şi scoate din călimară Universul.* – Tudor Arghezi;

✷ *Arta scrisului înseamnă arta de a descoperi ceea ce crezi*. – Gustave Flaubert;

✷ *Sunt două feluri de scriitori: cei care te fac să gândeşti şi cei care te fac să îţi pui întrebări.* – Brian Aldiss;

✷ *Ca să fii scriitor trebuie „să ai ceva de spus şi să o spui cât de clar poţi”. Acesta este singurul secret.* – Matthew Arnold;

✷ *Nu e mare lucru să ştii, cel mai greu este să îţi imaginezi* – Anatole France;

✷ *E mai bine să scrii despre lucrurile pe care le simţi şi nu despre lucrurile pe care le ştii”.* – L. P. Hartley;

✷ *Un scriitor nu îşi ia niciodată vacanţă. Viaţa înseamnă pentru el fie să scrie, fie să se gândească la ce va scrie.* – Eugène Ionesco;

✷ *Cuvintele sunt cel mai puternic medicament (sau drog) al umanităţii.* – Rudyard Kipling;

✷ *Sunt trei reguli ale scrisului. Din păcate, nimeni nu poate spune care sunt acelea.* – Somerset Maugham;

✷ *Arată-mi un scriitor autentic care să nu fi iubit. Niciunul. Cei care n-au iubit din prudenţă nu mai sunt scriitori, fiindcă scriitorul ca şi eroul e prea nebun ca să poată fi prudent. Cei care n-au iubit din înţelepciune sunt filozofi, şi încă!* – Ionel Teodoreanu;

✷ *Scriitorul adevărat este un om care nu-şi găseşte cuvintele. Atunci le caută. Şi căutându-le, găseşte ceva mai bun.* – Paul Valery;

✷ *În America, doar scriitorii de succes sunt importanţi; în Franţa, toţi scriitorii sunt importanţi; în Anglia, niciun scriitor nu este important, iar, în Australia, trebuie să explici ce este un scriitor.* – Geoffrey Cottrell;

✷ *Cea mai mare scriitoare din toate timpurile este viaţa.* – Ioana Pârvulescu;

✷ *Destul de des, omul e un fel de romancier ratat al propriei sale vieţi.* – Octavian Paler;

✷ *Un scriitor slab trăieşte mai mult decât opera sa.* – Mihail Mataringa;

✷ *Ne naştem poeţi, trăim prozatori, murim critici...* – Dorel Schor;

✷ *În viaţa unui om de ştiinţă şi a unui scriitor, principalele fapte biografice sunt cărţile, cele mai importante evenimente sunt gândurile.* – Vasilii Osipovici Kliucevski;

✷ *Luaţi aminte că pe această planetă, de când Dumnezeu a creat-o, nu a existat epocă pentru poeţi, dar au existat poeţi pentru epoci.* – Lina Kostenko.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

SĂRBĂTOAREA LIMBII MATERNE ÎN FILIALELE UUR

Bălcăuți, Suceava

În data de 21 februarie, începând cu ora 15:00, s-a desfăşurat, în regim online, Concursul Județean „Sărbătoarea limbii materne”. Organizatorii manifestării au fost Şcoala Gimnazială Bălcăuți şi Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Suceava, în colaborare cu IŞJ Suceava şi Primăria comunei Bălcăuți, susținerea financiară fiind asigurată de UUR Suceava.

La acțiune, au participat dna Gherase Secstilia, directorul Şcolii Gimnaziale Bălcăuți, dl Ilie Sauciuc, inspector în cadrul IŞJ Suceava şi președintele filialei Suceava a UUR, dl Vasile Şoiman, primar al comunei Bălcăuți, Cristina Ştirbăț, jurnalist la Radio România Internațional, profesori şi elevi. Numărul participanților a fost de aproximativ 150 de persoane.

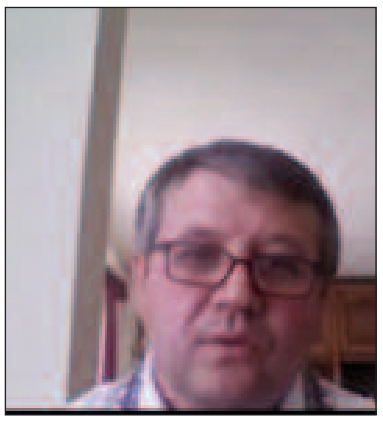

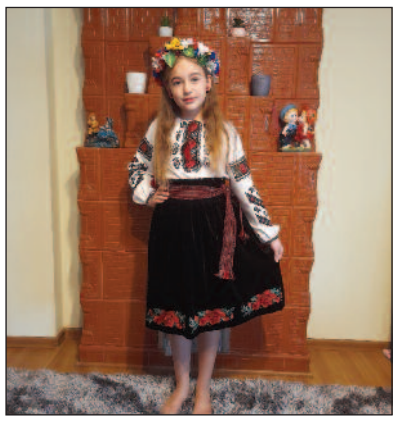

Argumentele pe care le-au folosit cele două coordonatoare, dna Lăcrămioara Grigorciuc şi dna Anca Ştiubianu, în inițierea acestui eveniment au fost următoarele: „Mai mult de jumătate dintre limbile lumii sunt pe cale de dispariție, iar promovarea, recunoaşterea şi utilizarea limbilor materne constituie o prioritate de nivel mondial. Limba maternă reprezintă identitatea națională şi culturală a individului şi este una dintre dimensiunile fundamentale ale ființei umane. Dat fiind faptul că suntem vorbitori de limbă maternă, dorim ca prin această activitate să contribuim la conservarea şi promovarea specificului etnic şi cultural. În conceperea acestui proiect, am pornit şi de la premisa că mulți dintre elevii noştri sunt talentați, iar talentul trebuie descoperit şi cultivat. Din păcate, multe talente se risipesc. [...] Încercăm, prin astfel de acțiuni, să limităm această risipă. Considerăm că beneficiarii proiectului vor avea prilejul de a conştientiza şi promova bogăția, frumusețea limbii ucrainene şi de a cultiva respectul pentru valorile propriei culturi”.

Obiectivul general al proiectului constă în „atragerea tinerilor aparținând minorității ucrainene în activități comune, menite să promoveze afirmarea identității culturale, ca fundament al dezvoltării viitoare a cetățeanului european”, iar dintre obiectivele specifice amintim: promovarea valorilor ucrainene autentice; evidențierea contribuției limbii ucrainene la patrimoniul cultural universal; cultivarea respectului şi prețuirii față de valorile înaintaşilor; stimularea dorinței de a le îmbogăți prin creații proprii; dezvoltarea gândirii şi imaginației elevilor, precum şi lărgirea orizontului lor cultural; motivarea gustului artistic; cultivarea discernământului artistic; întărirea parteneriatelor dintre şcoli, autorități locale şi reprezentanții comunității ucrainene din țară, în vederea dezvoltării şi promovării bunelor relații; dezvoltarea comunicării sociale prin activități în echipă.

Concursul a fost structurat pe patru secțiuni: *Eseu*, *Creații ale elevilor (Imaginație, creativitate şi originalitate)*, *Costum popular*, *Moment artistic*.

La secțiunea *Eseu*, intitulată „Limba ucraineană în şcoala mea” (însoțit de imagini prelucrate în power point), participanții trebuiau să prezinte activitățile educative realizate în cadrul orelor de curs şi în cadrul activităților extraşcolare, destinate studiului limbii materne în şcoală.

Proba de *Imaginație, creativitate şi originalitate*, intitulată „Eu şi cuvântul sau joaca de-a creația”, le-a dat elevilor posibilitatea să-şi prezinte propriile realizări literare, având ca tematică limba maternă, localitatea natală, trecutul familiei, religia, contribuind în acest mod la dezvoltarea creativității şi a abilităților de comunicare.

A treia secțiune, *Costum popular*, a încercat să scoată la lumină costumele populare ascunse în lada de zestre a bunicii. Astfel, concurenții au adus în fața juriului adevărate nestemate ale portului ucrainean de altădată.

Ultima probă a concursului, *Moment artistic*, a cuprins atât creații ale folclorului ucrainean local (cântece, dansuri populare, obiceiuri), cât şi creații din literatura ucraineană (poezii, miniscenete, dansuri tematice, cugetări, aforisme etc.). În cadrul acestei probe, au participat elevii şcolilor sucevene în care se studiază limba ucraineană.

Pentru ultimele două secțiuni (*Costum popular* şi *Moment artistic*), elevii au trimis videoclipuri, care, ulterior, au fost vizionate de membrii juriului. Au lipsit interacțiunea umană, emoțiile din timpul evoluției de pe scenă, aplauzele publicului.

În cadrul concursului, la secțiunea *Confluențe literare*, a fost evocată personalitatea scriitorului şi pedagogului bucovinean Denys Oneşciuc, de la a cărui naştere s-au împlinit 120 de ani, în luna ianuarie a acestui an. A fost recitată fabula „Cartea şi Borşul”, o invitație spre a reflecta la destinul cărții, la „oameni şi omuleți...”.

Din juriul concursului au făcut parte: Mihai Hafia Traista – scriitor şi jurnalist; Felicia Grigoraş – educatoare pensionară, coordonatoarea grupului vocal „Vocile Negostinei”; Ilaria Puşcă – directorul Şcolii Gimnaziale Vatra Moldoviței şi coordonatoarea ansamblului „Gura Izvorului”; Ioan Chideşciuc – profesor de limba şi literatura română şi ucraineană, folclorist; Narcisa-Elena Cîrstean – profesor de limba şi literatura ucraineană; Zirca Ianoş – profesoară de muzică, coordonatoarea ansamblului „Kolomeika” din Siret; Petru-Ştefan Şoiman – profesor de educație fizică şi coordonatorul ansamblului „Kozaciok” din Bălcăuți.

Convalia HREHORCIUC

Rogojeşti, Botoşani

Limba maternă vers de privighetori / În nopțile de mai / Tril de ciocârlie / Dulce şi înalt nimb de biruințe / Strălucind prin timp / ... / Aurul din lanuri / Uşor unduind...

Aşa simt şi iubesc limba maternă, cu inima şi sufletul meu de ucraineancă, de când am rostit primele cuvinte în casa părintească.

În urma atâtor geruri şi vântoase de gheață, care tăiau răsuflarea puținilor şi curajoşilor trecători de pe uliță, căci aşa era la noi în sat, am ieşit din casă pe 21 februarie, zi în care soarele a inundat văzduhul cu puterea lui, mângâindu-mi obrajii prietenos, iar albul imaculat al zăpezii s-a îmbogățit cu milioane de steluțe argintii, încât simțeam că aş fi necuviincioasă dacă aş păşi.

Toate aceste daruri divine m-au copleşit şi l-am slăvit pe Dumnezeu, i-am zâmbit soarelui, grăbind pasul spre sediul filialei Botoşani a UUR, unde am sărbătorit limba maternă împreună cu ucraineni, români, armeni ş.a.

Sărbătorirea Limbii Materne a fost organizată la Rogojeşti, sub coordonarea președintelui filialei Botoşani, dl Victor Semciuc, care a subliniat însemnătatea limbii materne pentru copiii care învață limba ucraineană la Cândeşti şi Mihăileni, în total – 139 de elevi. La grădinița din Rogojeşti, 13 copii învață în limba maternă, opțional. Dl inspector şcolar, profesorul Paul Bilocopetiuc, a prezentat un material intitulat „21 februarie – Ziua Internațională a Limbii Materne”. Astfel, am aflat că în această zi, în anul 1952, mai mulți studenți dintre aceia care au demonstrat pentru recunoaşterea limbii lor materne *bengali (bangla)*, drept una dintre cele două limbi oficiale ale Pakistanului de atunci, au fost împuşcați de forțele de poliție din Dhaka, capitala actualului stat Bangladeş.

Astfel, la Conferința Generală a UNESCO din 17 noiembrie 1999, ziua de 21 februarie a fost proclamată Ziua Internațională a Limbii Materne. La 16 mai 2007, Adunarea Generală a ONU a făcut apel prin Rezoluția 61/266 ca statele membre ale acestei organizații „să promoveze conservarea şi protecția tuturor limbilor utilizate de popoarele lumii”.

Dl inspector Paul Bilocopetiuc a menționat faptul că „Limba maternă este cel mai important instrument de conservare şi perpetuare a patrimoniului cultural local”, iar dl Paul Rusu, fost inspector general, a accentuat, în cuvântul domniei sale, necesitatea de a învăța şi de a vorbi în limba maternă.

Au onorat invitația la această sărbătoare dl Cristian Lazarovici, președintele Uniunii Armenilor din România, dl Valeriu Artimovici, precum şi locțiitorul președintelui Organizației de Tineret din Botoşani, dl Constantin Airoaie, iar subsemnata a citit poezii în limba ucraineană. Un grup de copii, sub îndrumarea dnei profesoare Iuliana Vatamaniuc, a prezentat un program artistic, în cadrul căruia mai mulți elevi au recitat şi cântat: astfel, Raluca Ivaniciuc a recitat poezia «Й золотої й дорогої!» a lui Taras Şevcenko, Dănuț Anițulesei a cântat «Нащо мені карі очі», Denisa Anițulesei a recitat «Заповіт», Alexandra Paula Ciornodolea a cântat «Мамина сорочка», gemenii George şi Georgiana Petraşciuc au recitat câteva poezii în limba ucraineană. Solistul nostru Vasile Scutelnicu a interpretat mai multe cântece, printre care şi «Мала мати одну дочку», «Червонна калина», fiind acompaniat la acordeon de Sorin Şoucaliuc.

Olimpia IVANICIUC

SĂRBĂTOAREA LIMBII MATERNE ÎN FILIALELE UUR

Iaşi

Cu ocazia Zilei Internaţionale a Limbii Materne, sărbătorită, anual, la 21 februarie, începând cu anul 2000, la iniţiativa UNESCO, având ca scop protejarea diversităţii lingvistice şi culturale, filialele comunităţilor etnice din Iaşi, în parteneriat cu conducerea Casei de Cultură „Mihai Ursache” din acelaşi oraş, au organizat cea de a III-a ediţie a simpozionului dedicat Zilei Internaţionale a Limbii Materne. Moderatorul programului, dna dr. Maria Bilashevsky, critic de artă, a reamintit faptul că acest eveniment a fost lansat, în urmă cu trei ani, la propunerea filialei Iaşi a Uniunii Ucrainenilor din România. La acţiune, au fost invitaţi reprezentanţi ai autorităţilor locale, profesori de la Catedra de slavistică din cadrul Facultăţii de Litere a Universităţii „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi, cadre didactice de la Colegiul Naţional de Arte „Octav Băncilă”, cu care avem un acord de cooperare, reprezentanţi ai altor organizaţii şi instituţii cu care colaborăm, în total, aproximativ 120 de persoane.

În zilele de 19 şi 20 februarie, festivităţile s-au desfăşurat la sediul filialei. Printre altele, în biblioteca noastră, am organizat expoziţia de carte, având ca motto „Oda scriitorilor” şi „Cuvântul va salva lumea”, care conţinea o varietate de publicaţii, dicţionare, manuale, colecţii, o serie de articole jurnalistice, dedicate limbii materne, cărţi de beletristică etc. O altă expoziţie a fost consacrată alfabetelor limbilor şi abecedarelor etniilor din România, iar cea de-a treia expoziţie cuprindea postere, fotografii, reproduceri ale scriitorilor din Ucraina, precum şi ale scriitorilor ucraineni din România.

Oaspeţii care ne-au călcat pragul în ziua sărbătorii, au avut ocazia să viziteze biblioteca noastră, aceasta cuprinzând un bogat fond de carte: volume pentru copii, de proză şi poezie în limba ucraineană, precum şi cele mai bune traduceri ale unor opere din literatura universală. La noi, există cărţi, dacă putem spune aşa, pentru toate vârstele şi pentru toate gusturile.

În ziua de 21 februarie 2021, la Casa de Cultură „Mihai Ursache” a municipiului Iaşi, a avut loc simpozionul propriu-zis, cu participarea reprezentanţilor minorităţilor naţionale şi a oaspeţilor, oameni de cultură şi artă din Iaşi. În cadrul acestuia, au prezentat referate şi informări mai mulţi reprezentanţi ai comunităţilor etnice ieşene: dl Avetis Stepaniant – preşedintele organizaţiei Tineretului Armean, dl Albert Loznianu – secretarul comunităţii evreieşti, dna Doina Tofenescu – reprezentantul comunităţii elene, dl Frederik Kluszko – din partea comunităţii poloneze din Iaşi, dna Lenuţa Neacşu – reprezentanta comunităţii de romi, dl Valeriu Ivanov – preşedintele comunităţii ruşilor-lipoveni şi Victor Hrihorciuc – preşedintele filialei Iaşi a Uniunii Ucrainenilor din România, concentrându-se, în special, asupra păstrării şi promovării tradiţiilor culturale şi a limbii materne.

Firul roşu al prelegerilor susţinute, mai pregnant subliniat în comunicarea reprezentantului ruşilor-lipoveni, l-a constituit „Sfânta treime” a educaţiei copiilor noştri: familia, biserica şi şcoala. Dacă acestor trei domenii li se va acorda atenţia sporită, atunci vom avea şi rezultatele scontate: copiii noştri vor continua să vorbească în limba maternă. Limba reprezintă unul dintre cele mai importante daruri pe care noi, părinţii, îl

dăm copilului nostru. Dar cum i-l dăm? Răspunsul este simplu: Să vorbim zilnic cu copilul nostru în limba maternă! Limba prin care vom comunica cu copiii noştri va fi prima limbă pe care o vor învăţa. E cea dintâi legătură a lor cu părinţii, cu familia şi, în final, cu comunitatea căreia îi aparţin. Este, sau ar trebui să fie, limba pe care o folosesc prima oară în a învăţa despre lumea care îi înconjoară. Este limba care îi ajută să „pornească în viaţă”, iar noi, părinţii, în afara programului şcolar, suntem partea centrală a acestui proces, care reprezintă una dintre multiplele căi prin care părinţii sunt primii profesori ai copiilor lor!

Discursurile reprezentanţilor minorităţilor naţionale au fost împletite, în mod reuşit, cu recitarea unor poezii, interpretarea de cântece, vocal şi instrumental, şi de dansuri din folclorul naţional. (Dansurile au fost interpretate de ansamblul filialei noastre „Veselka”, coordonator prof. Rodica Fălişteanu.)

Un moment special al evenimentului l-a constituit lansarea cărţii „Baro Manus – Omul cel mare”, autoarea acesteia fiind (reprezentanta comunităţii de romi) doamna Lenuţa Neacşu, absolventă a trei facultăţi (Teologie, Litere şi Biblioteconomie).

O pledoarie pentru necesitatea existenţei unor relaţii amicale între membrii tuturor comunităţilor, dar şi a importanţei recuperării limbilor materne, căzute într-un colţ de umbră din cauza tehnologiilor media şi nu numai, a fost susţinută de către domnul Ovidiu Lazăr, regizor la Teatrul Naţional din Iaşi.

În cuvântul său, consilierul primarului municipiului Iaşi pentru relaţia cu comunităţile etnice a menţionat că a început acţiunea de identificare a problemelor cu care se confruntă minorităţile, intenţionând ca, la final, în baza propunerilor acestora să fie întocmit, pentru perioada următoare, un program de acţiune comun. Printre demersuri, se vor avea în vedere: evenimente realizate în colaborare cu Opera şi Palatul Culturii din Iaşi, emisiuni radio şi TV cu minorităţi, iniţierea unor festivaluri noi, specifice Iaşului, crearea unei platforme Zoom pentru minorităţi etc.

De menţionat faptul că, în cadrul simpozionului, fiecare comunitate a prezentat publicului un bogat material documentar, format din cărţi, reviste, fotografii etc. Sărbătoarea Zilei Internaţionale a Limbii Materne a devenit un eveniment semnificativ în viaţa comunităţilor etnice trăitoare în Iaşi. Impresii plăcute şi amintiri vii vor rămâne mult timp în memoria participanţilor la eveniment.

Din discuţiile purtate cu oaspeţii noştri, am aflat de remarca acestora, conform căreia acţiunea nu a fost doar una de divertisment, ci a constituit o oportunitate de a promova tradiţiile, obiceiurile, cântecele şi dansurile naţionale, precum şi frumuseţea şi specificul limbii materne. Singurul regret a fost acela că, în condiţiile pandemiei, evenimentul trebuia să se desfăşoare la un nivel mai restrâns, cu mai puţine colective artistice şi personalităţi invitate.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

„Lesea Ukrainka – 150 de ani”

– parteneriat educațional între Școala Gimnazială Șerbăuți, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” Rădăuți și Uniunea Ucrainenilor din România –

2021 a fost declarat Anul Lesea Ukrainka. Rada Supremă a Ucrainei a votat Rezoluția privind sărbătorirea a 150 de ani de la naşterea scriitoarei Lesea Ukrainka (25 februarie 2021) la nivel național. Astfel, în cursul acestui an, vor avea loc o serie de evenimente culturale, artistice şi ştiințifice.

Ucrainenii din Ucraina, dar şi ucrainenii din întreaga lume o celebrează pe binecunoscuta scriitoare ucraineană. Chiar dacă viața ei a fost scurtă şi plină de suferință, Lesea Ukrainka a lăsat o moştenire amplă şi extrem de prețioasă. Cu toate că a trăit într-o perioadă în care femeia-scriitor îşi făcea loc cu greu în elita intelectualității, Lesea Ukrainka a reuşit să se impună prin valoarea şi talentul său atât în patria natală, Ucraina, cât şi peste hotare.

Lesea Ukrainka, scriitoare, traducătoare, publicistă şi folcloristă ucraineană, este sărbătorită şi de către elevii şi profesorii ucraineni din România.

Şirul de evenimente dedicate celebrării scriitoarei ucrainene a debutat pentru elevii Şcolii Gimnaziale Şerbăuți cu participarea, în data de 20 februarie 2021, la evenimentul internațional „Lesea Ukrainka – extinderea orizonturilor”. Organizatorii acestei activități au fost: Asociația pentru legăturile cu ucrainenii de peste hotare „Ucraina-Lumea” din Kiev, Muzeul Național de Literatură din Ucraina şi Federația Mondială a Organizațiilor de Femei Ucrainene. La eveniment, au participat reprezentanți ai diasporei ucrainene din 28 de state ale lumii.

Elevii şcolilor în care se studiază limba ucraineană au dat curs invitației de a participa la Concursul Național de desen „Ilustrații ale operei scriitoarei Lesea Ukrainka”, organizat de Ambasada Ucrainei în România. Desenele copiilor au fost valorificate într-un colaj şi postate pe site-ul oficial al instituției.

Şcoala Gimnazială Şerbăuți în colaborare cu Uniunea Ucrainenilor din România şi cu Şcoala Gimnazială „Bogdan Vodă” Rădăuți au derulat, joi, 25 februarie 2021, Proiectul de parteneriat educațional „Lesea Ukrainka – 150 de ani de la naştere”.

Elevii şerbăuțeni au prezentat un program artistic, care a inclus interpretarea unor cântece pe versurile marii poete ucrainene şi recitarea din poemele acesteia. Cei prezenți au urmărit proiecția unui film biografic. Elevii şcolii din Rădăuți au participat la acțiune în regim online, completând programul cu cântece şi poezii.

În cadrul şcolii noastre, a fost realizată o expoziție de carte care a inclus principalele volume ale scriitoarei, precum şi o expoziție de desene realizate de elevi, având ca temă opera scriitoarei Lesea Ukrainka.

Toate aceste evenimente au avut un impact major asupra elevilor participanți, aceştia având prilejulul de a-şi aprofunda cunoştințele privind viața şi opera poetei.

Derularea activităților cu participarea celor două şcoli a fost susținută de către directorul Şcolii Gimnaziale Şerbăuți, doamna Silvia Boiciuc, şi de către directorul Şcolii Gimnaziale „Bogdan Vodă” Rădăuți, domnul Nicuță Petru, ocazie cu care dorim să le mulțumim!

Totodată, ne bucurăm de sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România, reprezentată la Suceava de domnul președinte Ilie Sauciuc, şi ne manifestăm gratitudinea pentru că răspunde, întotdeauna, pozitiv la propunerile şi activitățile noastre şcolare.

Delia MARTINEAC

Un altfel de mărţişor...

Se duce un război surd, în ultima perioadă, între cei care susţin scoaterea autorilor clasici din manualele şcolare şi înlocuirea acestora cu scriitori contemporani şi cei care pledează împotriva acestei măsuri.

Nu ştiu eu cum stă treaba în mediul urban, dar, la sat, copiii încă îl iubesc pe Nică. Şi nu-l consideră desuet sau prăfuit. Poate pentru că atmosfera satului de altădată le este familiară şi din povestirile bunicilor cu care unii dintre ei locuiesc, iar alţii poate au furat şi ei cireşe din livada vecinului, regăsindu-se, astfel, în năzdrăvăniile „copilului universal", rezonând mult mai uşor cu Peter Pan-ul nostru autohton. Cert este că aventurile humuleşteanului îi fascinează la fel de mult ca şi cele ale tânărului vrăjitor Harry Potter.

Şi chiar dacă data naşterii lui Ion Creangă este incertă, cea de 1 martie 1837 fiind indicată de scriitor în cartea „Fragmente de biografie", am încercat în perioada 1 martie 2021 – 8 martie 2021 să organizăm, la Şcoala Gimnazială Bălcăuţi, momente dedicate lui I. Creangă, cu scopul de a prezenta tinerei generaţii opera şi viaţa marelui povestitor.

În acest sens, elevii au adus de acasă cărţi purtând semnătura lui Ion Creangă. În condiţii normale, s-ar fi putut organiza o expoziţie. Dar, având în vedere vremurile prin care trecem, ne-am rezumat la prezentarea cărţilor din bancă. Dramatizările după scrierile lui Creangă au fost şi ele văduvite de interpretarea scenică, dar cei care au intrat în pielea personajelor au reuşit să stârnească râsul colegilor. Unii elevi au recitat versuri scrise de Creangă, alţii au scris ei versuri pentru Creangă, stângace, ce-i drept, dar pline de sinceritate. Cei cărora le place să deseneze au surprins cu ajutorul culorilor năzbâtiile lui Nică.

A fost o săptămână în care „copilul bălai cu ochi albaştri" a ieşit din paginile cărţii şi s-a sălăşluit năzdrăvan, şturlubatic, hâtru în sufletul fiecăruia dintre noi cei care am încercat să-i evocăm amintirea. Căci nu trebuie să uităm niciodată că „în Creangă trăiesc credinţele, datinile, obiceiurile, limba, poezia, filosofia neamului nostru românesc. Povestea valorează cât valorează talentul celui care povesteşte. Şi Creangă a avut aşa de mare talent, încât în poveştile sale oamenii trăiesc cu o individualitate şi cu o putere de viaţă extraordinare" (Garabet Ibrăileanu).

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Şcoala, încotro?!

De-a lungul timpului, şcoala românească a dat o mulţime de oameni de ştiinţă. Şi comunitatea ucraineană din România, de asemenea, a oferit foarte mulţi intelectuali: dascăli (educatoare, învăţători, profesori, profesori universitari), ingineri (în diverse domenii: proiectanţi, constructori, mecanici etc.) medici, oameni politici ş.a. Nu întâmplător, în enumerare, i-am amintit, în primul rând, pe dascăli. Aceştia sunt cei care contribuie substanţial în a forma şi a da comunităţii viitorii intelectuali şi specialişti în diferite domenii.

Învăţătorul este, prin definiţie, al doilea părinte al fiecărui copil, fiind responsabil de modul în care acesta este educat, învăţat şi crescut pentru a face faţă, mai apoi, rigorilor vieţii de adult. E un prieten al elevilor şi un sfătuitor de nădejde, la bine şi la rău.

Învăţătorul, de la Comenius încoace, conştientizează că şcoala este un „atelier al umanităţii" şi „drumul spre înţelepciune". Întotdeauna, învăţătorii au găsit resursele necesare pentru a depăşi conjuncturi neprielnice. În jurul lor, s-au creionat portrete memorabile, care străbat vremea şi constituie argumente ale devotamentului lor profesional.

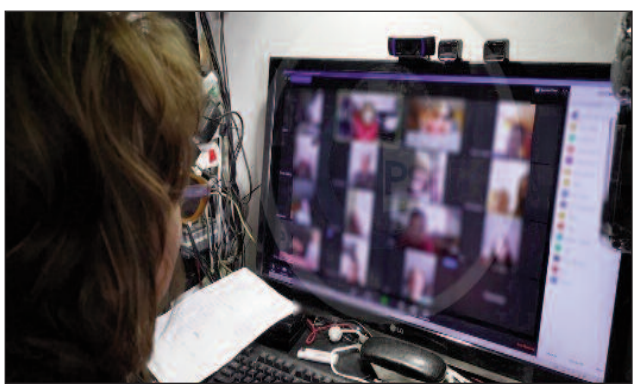

Cine este dascălul? „Un om cu har şi vocaţie, un sculptor de suflete şi caractere, adesea cel mai bun dintre noi". Este un model de succes în viaţă, în ultimă instanţă, chiar un ideal. E necesar ca tinerii, elevi şi studenţi, să poată să-i soarbă vorbele, să se uite la el cu nespusă admiraţie, să-l creadă în tot ceea ce spune, în ştiinţa pe care le-o transmite, în judecăţile de valoare pe care le emite. E mult mai uşor să fii un foarte bun specialist în orice domeniu, decât să-i înveţi pe alţii ce ştii şi, mai ales, să faci din ei oameni, adică să-i formezi.

Ce mai înseamnă astăzi şcoala? Cum ne-am transformat în ultimele luni de şcoală? Zâmbetul educatoarei sau al învăţătoarei, mimica feţei lor, atât de căutate de cei mici, au dispărut, mai întâi, în spatele unei măşti, apoi, totul s-a mutat în spatele unui ecran mai mare sau mai mic, în funcţie de dispozitivul folosit pentru şcoala online.

Când, în septembrie, cei mici, de 6 ani, au păşit pentru prima dată pragul şcolii, cu multe emoţii şi aşteptări, când unii dintre ei plângeau de dorul mamei, de care nu s-au despărţit în ultimele 7 luni, când grădiniţa tot online au absolvit-o, când, în sfârşit, a reuşit şi A. să spună bucuros: „Astăzi nu am mai plâns! Îmi place aşa de mult la şcoală! E mult mai «fain ca la grădi!»", am primit vestea tristă că numărul celor îmbolnăviţi de acest virus perfid este atât de mare, încât nu mai putem veni la şcoală, nici măcar „mascaţi", cum spun piticii noştri, în ochii lor putându-se citi tristeţea. Iar, după o lună de şcoală online, acelaşi copil de mână cu mama care mergea la votare, atunci când ajunge în curtea şcolii, încearcă să o cuprindă cu braţele lui mici, ca şi când ar fi o persoană dragă lui, şi exclamă cu putere: „Şcoala mea dragă! Ce dor îmi e de tine!". Ce ai putea să îi spui în acele momente? El ştie că a respectat toate regulile impuse, şi nu ştie că nu toată lumea a făcut ca el. Şi, când, în timpul unei ore de matematică sau de comunicare online, acelaşi copil, fără vreo legătură cu ora la care se află, ridică „mânuţa" din aplicaţia online, doamna învăţătoare se opreşte şi îl întreabă pe A. dacă are vreo problemă, iar acesta îi spune: „Pot să vă întreb ceva?" – „Desigur", vine răspunsul învăţătoarei. „Doamna, când mergem la şcoală? că mi-e dooor!". În acel moment, ca un ecou prelung încep să se audă şi alte voci drăgălaşe din eter: „Şi mie!", „Şi mie!", „Şi mie!". Ca dascăl poţi să înţelegi dorinţa acestor copii, poţi să înţelegi şi situaţia gravă din ţară, care a determinat toate acestea, dar lor, copiilor, viitorilor noştri profesori, doctori sau piloţi, avocaţi ori politicieni ce să le spui? Cum să le alungi tristeţea? Atunci simţi cât eşti de frustrat, neputincios în a-ţi ajuta elevii. Ei sunt dornici nu doar să revină în băncile şcolii, ci şi să se revadă, să cânte împreună, să se joace, ba chiar să se mai înghiontească, din când în când.

Cu toţii, copii, părinţi, dascăli, trăim cu nădejdea că, în curând, ne vom revedea departe de monitoarele calculatoarelor, ale tabletelor ori ale telefoanelor. Râvnim să ne fie la fel de dor de şcoala online cum ne este, acum, de şcoala adevărată, faţă în faţă, aproape unii de ceilalţi, să ne putem auzi normal, nu cu întreruperi de sunet sau cu imagini blocate pe ecran. Să sperăm că atunci când ne vom afla fiecare în clasa lui să nu-l mai auzim pe A., sau B., sau M. spunând: „Mă scuzaţi! Mi-a picat netul!".

înv. Simona LIBER-LĂNCRĂNJAN

Mă cheamă pădurea

Mă cheamă pădurea cu glasul duios,
Mă cheamă că vrea să mă vadă,
Chiar dacă e timpul închis şi geros,
Şi norii din nord vin grămadă.

Ea vrea ca să vin, cum în vară veneam
De-a o admira ca pe-o zână,
Ea îşi aminteşte cum mă dăruiam
Fiinţei ei lună de lună.

Veneam în pădure de-a mă întâlni
Cu farmecul ei de valoare.
Şi-alături de arbori să scriu poezii
Şi cântece nemuritoare.

Să se regăsească pădurea ar vrea
Cu toată splendoarea în ele,
Să uite-ascultându-le de vreme rea,
De zile nefaste şi grele…

De-aceea mă cheamă, căci ştie de ani
Că eu ştiu s-alin suferinţa,
Că pot dărui unor arbori sărmani
Nădejdea, dar şi biruinţa.

Să poată să-nvingă furtunile reci
Şi viscole fără tăgadă,
Şi toate momentele aspre şi seci
Şi-ncă mari căderi de zăpadă.

De-aceea, de mine s-a îndrăgostit
Pădurea de vis, seculară,
De-aceea, mă cheamă ca şi pe-un iubit,
Să-i cânt ca pe timpul de vară…

Eu o înţeleg şi la ea voi veni
Cât timp mă va ţine puterea,
De-a o-mbrăţişa şi de-a o linişti
Şi de-ai oferi mângâierea.

Să vadă ce poate, azi, inima mea,
Căci inima mea mă trimite,
Să merg în pădure de-a fi lângă ea
Nu două sau patru clipite.

Ci-o viaţă întreagă să o îndrăgesc,
Ca noi amândoi să fim una,
Să-i pot pune-n frunte, căci mult o iubesc,
Din raze eterne, cununa.

Vin nori reci de dincolo de Prut

A început să ningă-n Negostina,
Se lasă fulgii mari peste grădini,
Nici nu se mai observă-n vale stâna,
Vegheată zilnic de simpatici câini.

Ninge în sat, fără-ncetare ninge,
Zăpada peste tot s-a aşternut,
Se mai arată luna precum o minge
Din norii ce vin de dincolo de Prut…

Vin norii reci, vin încă de aseară,
Întunecând lumina din livezi,
Parcă le zgârie cu a lor gheară
În văzul strălucitelor zăpezi.

E iarnă şi e foarte, foarte rece,
Din coşuri, fumul satul a cuprins,
Câte o sanie cu zurgălăi mai trece,
Pe drum sătesc, întortocheat şi nins.

În rest, e-o linişte desăvârşită,
Parcă tot ce e viu a îngheţat,
Doar câte o pisică rătăcită
Mai poţi vedea cum fuge de lătrat…

S-ar fi speriat tot satul de ninsoare,
De fulgi ce cad din nori necontenit,
Eu însă iernii dau o veste mare:
Că sunt de ea pe veci îndrăgostit.

Mihai VOLOŞCIUC

Să nu uităm să dăruim mărţişoare

Prima lună a primăverii păşeşte pe meleagurile româneşti în haine de sărbătoare. Din păcate, o sărbătoare uitată de tot mai mulți. Asemenea şezătorilor care prind viață doar în momente dramatizate pe scenele căminelor culturale sau în sălile de clasă, şi mărțişorul începe să fie aruncat în sertarul uitării sau devine subiect de polemică între cetățeni.

Pe vremuri, timpul curgea altfel… În martie, începea anul agrar, un moment esențial în viața țăranului român. Tocmai de aceea, trecerea dintre anotimpuri era considerată a fi un moment existențial sensibil, care avea nevoie de protecție. În credința populară, mărțişorul nu era un simplu obiect artizanal, ci unul încărcat de semnificații, care proteja ființa ce-l purta.

Despre mărțişor, există multe poveşti şi legende. Le-au căutat şi citit elevii Şcolii Gimnaziale Bălcăuți, în cadrul proiectului educativ „Mărțişorul – vestitorul primăverii”.

În munca lor de documentare, elevii au aflat că povestea mărțişorului începe acum mai bine de 2000 de ani, pe vremea dacilor şi a romanilor. Tradiția spune că strămoşii noştri purtau monede găurite, atârnate de un fir împletit – colorat în alb şi negru: albul simboliza revenirea la viață a naturii şi căldura verii, iar negrul semnifica frigul iernii. Mărțişoarele erau purtate la încheietura mâinii sau prinse în piept cu un ac, până în momentul înfloririi pomilor, când firul era agățat de o ramură, iar cu moneda se cumpăra caş, pentru ca tot restul anului pielea celui care purtase mărțişorul să fie albă şi moale. Odată cu trecerea timpului, firul negru a devenit roşu, iar mărțişorul s-a transformat din obiect-talisman în simbol al iubirii.

Obiceiul mărțişorului alcătuit dintr-un fir şi un bănuț este inseparabil de tradiția Dochiei, o păstoriță bătrână şi urâcioasă care, înşelată de vremea bună de la începutul lunii martie, porneşte spre păşunile montane cu turma de oi sau de capre. Poartă şapte, nouă sau douăsprezece cojoace, scoțând câte unul pe zi din cauza ploii care le îngreuna. În ziua a şaptea, a noua sau a douăsprezecea, rămasă doar în ie, este surprinsă de un ger năprasnic şi îngheață împreună cu turma ei, fiind transformată într-o stâncă. Se zice că Dochia a găsit într-o zi o monedă, a găurit-o, iar firul mărțişorului l-ar fi tors în timp ce urca la munte cu oile. Cele două elemente au devenit un talisman pe care Dochia îl purta la gât. Conform lui Ion Ghinoiu (în *Calendarul țăranului român. Zile şi mituri*), „firul sau ața toarsă înseamnă timpul care se scurge neîncetat: Ursitoarele torc firul vieții omului la naştere, Dochia toarce firul anului la început de primăvară”.

O altă legendă a mărțişorului relatează povestea unui băiat curajos care s-a luptat cu zmeul pentru a-şi salva semenii de cruzimea acestuia. Băiatul ucide zmeul, dar moare şi el. Din trupul lui rănit, căzut pe alba zăpadă, s-a prelins un firicel de sânge. În amintirea curajului său, oamenii au început să împletească un fir alb, simbol al speranței, cu un fir roşu, simbol al dragostei față de oameni. Această frumoasă legendă s-a născut din basmele româneşti şi îşi are originea tot în timpul strămoşilor noştri, dacii şi romanii.

Elevii au mai aflat că săpăturile arheologice au scos la lumină mărțişoare cu o vechime de peste 8 000 de ani. Acestea erau nişte pietricele de râu, înşirate pe ață, vopsite în roşu şi alb şi purtate la gât. Şi semnificația culorilor era alta: roşul era asociat cu focul, sângele şi soarele, însemnând naşterea şi viața, într-un cuvânt femeia, iar albul reprezenta limpezimea apelor, culoarea norilor, zăpada rece şi pură, adică înțelepciunea bărbatului. Asocierea respectivelor culori sublinia legătura dintre cele două elemente ale vieții.

Apropiindu-ne de zilele noastre, mărțisorul îşi pierde treptat semnificația magică şi devine un simplu obiect decorativ. Astfel, apar şi legende actualizate ale mărțisorului, cum ar fi şi aceasta: „A fost odată un om sărac, care confecționa tot felul de lucruri pentru păpuşi: fundițe, şnurulețe şi hăinuțe. Apoi, le vindea în piață. Într-o zi, văzând că i s-au terminat materialele, omul a căutat prin casa sărăcăcioasă, şi tot ce a mai găsit au fost două suluri de ață albă şi roşie. Neştiind ce să facă din ele, le rupse şi le împleti… Era foarte mândru de ceea ce crease. Apoi, făcu un mic tablou, de care prinse şnurulețul. Şi s-a gândit: «Cum să denumesc acest obiect? A, gata, ştiu! O să-i spun Mărțişor, deoarece suntem în luna lui martie şi chiar în prima zi. Aceste mărțişoare vor fi dăruite de către bărbați femeilor, drept cadou!». Şi aşa s-a dus vestea despre omul sărac, cel care a inventat acest simbol al primăverii”.

Prezentarea tradițiilor de „Mărțişor”, realizarea unor desene cu tematică specifică acestei sărbători a primăverii au constituit alte activități din desfăşurătorul proiectului educativ „Mărțişorul – vestitorul primăverii”. Elevii ciclului primar au confecționat mărțişoare în cadrul unor ateliere de lucru.

Modul în care sunt reflectate valorile în societate, dar şi realitățile socio-umane şi intelectuale întâlnite zi de zi au făcut ca acest proiect să prindă viață. El s-a derulat în perioada 22 februarie 2021 – 1 martie 2021 şi a avut drept scop conştientizarea elevilor cu privire la importanța păstrării tradițiilor şi obiceiurilor strămoşeşti, deoarece prin acestea un popor îşi defineşte propria identitate, implicarea lor în activități plăcute, dar care, în acelaşi timp, să le ofere informații şi să îi ajute pe viitor să decidă în favoarea păstrării specificului național. Activitatea a fost coordonată de dna Lăcrămioara Grigorciuc, profesoară de limba şi literatura română, în colaborare cu profesorul de religie, dl Ioan-Petru Cîrstean, preot paroh la biserica ortodoxă „Naşterea Maicii Domnului” din Gropeni, şi colegii de la ciclul primar: dna Rodica Şoiman, dna Mirela Livadaru şi dna Cezar Grigoraş.

În aceste vremuri, în care tot ce este de împrumut e mai atractiv, s-a încercat, prin desfăşurarea acestui proiect, readucerea la lumină, din lada de zestre a străbunilor, a unui obicei deosebit, care, în trecut, l-a inspirat pe marele poet Tudor Arghezi să-şi numească domeniul Mărțişor.

Convalia HREHORCIUC

Sărbătoarea „Dragobete”

Una dintre multele bucurii pe care ni le oferă natura o reprezintă venirea primăverii, iar sărbătoarea Dragobetelui (în variantă modernă, Sfântul Valentin) este una dintre acestea. E o sărbătoare pe care ocidentalii o țin mai devreme (la 14 februarie), iar românii ceva mai târziu (la 24 februarie), dar rostul ei este acelaşi: celebrarea iubirii şi a îndrăgostiților. Cine e Dragobete, de fapt, nu se ştie. Unii îl compară cu Eros şi Cupidon, alții zic că ar fi chiar sfântul botezat Valentin. De Dragobete, se împerechează păsările şi se apucă să-şi construiască cuib, fetele şi băieții fac şi ei repetiția generală de nuntă. De focul lor, iarna îşi pierde puterea şi începe să dea înapoi.

Cu ani în urmă, în Italia fiind, am „prins” un „Dragobete al italienilor”, Sf. Valentin. Doamne, ce clipe impresionante mă urmăresc, încât nu pot să nu scriu ceea ce simt. De Ziua Îndrăgostiților, străzile sunt pline de oameni fericiți cu buchete de flori în mâini, pe cer, stele, figuri diferite, artificii, ca la noi, de Anul Nou. Cât de trişti au fost anul acesta, cât de îndurerați din cauza pandemiei ce a luat atâtea vieți!

Un om care are puterea de a vedea frumusețea vieții, iertarea, lumina, dragostea, bunătatea, blândețea şi, în general, strălucirea existenței oriunde ar fi, un om care e capabil să dea un sens mai bun oricărui lucru, să observe şi să se gândească la binele şi frumusețea celor din jur este un dar pentru oricine îl are în preajmă. Lângă un astfel de om, Dumnezeu se manifestă în toată splendoarea iubirii sale. Într-un asemenea om ne transformăm cu toții ori de câte ori iubim pe cineva şi avem puterea de a proiecta asupra celui iubit frumusețea şi dragostea care ne animă sufletele. Orice progres important în viața de zi cu zi se suprapune, întotdeauna, cu o poveste de dragoste. Secretul acestei alchimii constă în simplul fapt că cel care iubeşte îşi proiectează iubirea şi lumina sa interioară cu atâta putere asupra celui iubit, încât acesta reuşeşte să depăşească toate obstacolele, oricât de catastrofale i s-ar părea. Sugestia pe care îndrăgostitul o transmite în inconştientul celui iubit are puterea extraordinară de a învia în cel iubit tot ce are şi poate da mai bun. Niciodată, nu vom putea dărui cuiva mai mult decât dragostea noastră şi puterea pe care ne-o dă cea dintâi, aceea de a gândi, a fi atenți, a observa tot ce are mai bun celălalt. Şi dacă acela ar apărea în ochii întregii lumi ca unul lipsit de orice frumusețe şi calitate, dragostea altei ființe îi va lumina drumul, îi va netezi calea şi va schimba iremediabil proiecțiile negative ale unei lumi întregi. Absolut nimic nu poate înălța mai mult spiritul, nimic nu ne poate ajuta să ne ridicăm din noroiul propriilor noastre debusolări mentale, în afară de dragoste.

Oamenii care au marcat istoria lumii au avut în „umbra” puterii lor dragostea pentru o ființă şi iubirea unei ființe. Toate sugestiile minunate care se nasc din dragoste în mintea îndrăgostitului apar în inconştientul celui iubit sub forma propriilor gânduri. Cel iubit se simte mai luminos, mai puternic, mai bun, cel iubit crede în izbândă tocmai pentru că puterea iubirii care se revarsă asupra lui dinspre celălalt îl animă şi-l susține. Astfel, dacă primim şi un munte în dar, însă îl căpătăm fără dragoste, nu ne va folosi la nimic. Orice gândim despre noi sau despre altul se înscrie în inconştient şi lucrează acolo tainic, determinându-ne drumul, paşii, calea vieții. Iată cât de important este să căutăm, în mod conştient, calitățile celor din jur şi să reflectăm mai mult asupra lor. Aceasta este puterea sugestiei sau puterea minții noastre. Prin acest tip de sugestie noi creăm lumea şi pe noi înşine. Ne dăm viață sau ne luăm viața singuri. Ne luminăm şi-i luminăm şi pe ceilalți ori dimpotrivă. Plăcerea de a scormoni în profunzime efectele răului din jur, strania aplecare a minții către suferință, rău şi decrepitudine înmulțeşte aceste energii şi le aduce în manifestare. A fi conştienți de puterea pe care o avem asupra destinului nostru şi al celor ce ne înconjoară doar gândindu-ne la ele, vorbind despre ele, dându-le atenție reprezintă primul pas către responsabilitate şi către o viață trăită în mod conştient.

Artemizia GHEORGHI

IUBIRE DE BISERICĂ ŞI DE NEAM

POSTUL MARE

Pregătirea credincioşilor pentru marele praznic al Învierii Domnului se face cu zece săptămâni înainte, mai întâi, printr-o perioadă liturgică specială, numită Triod, care începe cu trei săptămâni înaintea intrării în Postul Mare, iar, apoi, urmată de şapte săptămâni ale postului propriu-zis. Cele trei duminici premergătoare Postului Mare ne pregătesc, prin pericopele evanghelice de la Sfintele Liturghii, ca postul pe care intenționăm să-l ținem să fie pentru fiecare dintre noi cu folos duhovnicesc. Scopul celor trei pericope evanghelice constă în a ne atăta cum trebuie să fie relația noastră cu Dumnezeu, cu noi înşine şi cu aproapele nostru.

În prima duminică a Triodului, ne este descrisă pilda vameşului şi fariseului (Lc. 18,10-14), unde protagonişti sunt doi oameni care se suie la Templu pentru a se ruga. Rugăciunea fiecăruia dintre ei sau convorbirea acestora cu Dumnezeu ne arată cum ar trebui să fie şi rugăciunea noastră, adică una smerită, izvorâtă din inimă şi, în acelaşi timp, dublată de conştientizarea păcătoşeniei şi nevredniciei noastre. Orice altă formă de rugăciune, ca, de pildă, cea care izvorăşte dintr-o inimă mândră şi lăudăroasă, nu va fi primită de Dumnezeu, iar cererile noastre nu vor fi îndeplinite. Convorbirea cu Dumnezeu trebuie să fie pioasă, sinceră şi cu participarea întregii noastre fiinţe.

În a doua duminică a Triodului, ne este înfăţişată pilda fiului risipitor (Lc. 15, 11-32). La fiecare lecturare a acestei pilde, putem descoperi noi sensuri şi noi învăţături folositoare pentru fiecare creştin care, mai mult sau mai puţin, a risipit dragostea nemărginită a Tatălui Ceresc. Ceea ce vreau să evidenţiez din această pildă este conversaţia fiului risipitor cu sine însuşi, care, după ce cheltuise averea primită de la părintele său, răbda foame, păscând porci într-o ţara îndepărtată. Tocmai când se afla în acea stare degradantă şi umilitoare, când tânjea ,,să-şi sature pântecele cu roşcovele pe care le mâncau porcii” şi-a venit în fire, amintindu-şi de tatăl său, care hrănea mulţi robi cu pâine. La acest tată se va întoarce şi-l va ruga să-l primească fie şi ca pe o slugă. Iată învăţătura la care suntem îndemnaţi! Să ne acordăm fiecare dintre noi timp pentru a vorbi cu noi înşine, a ne vedea şi analiza greşelile, pentru a lua o decizie. Înainte de a ne prezenta la scaunul mărturisirii, avem nevoie de o examinare lăuntrică, de o convorbire cu noi înşine, ca, mai apoi, să putem veni cu sinceritate înaintea Părintelui şi să-i cerem iertare şi îndurare pentru purtările noastre zilnice.

Cea de-a treia duminică a Triodului este cea a Înfricoşătoarei Judecăţi (Mt. 25,31-46), prin care evanghelistul ne arată importanţa propriului comportament faţă de aproapele nostru. Faptele bune la care suntem chemaţi să le săvârşim reprezintă cheia moştenirii unei vieţi veşnice şi fericite. Nu rezultă din această pericopă că doar faptele noastre cele bune sunt importante, iar celelalte virtuţi ale noastre, precum credinţa, rugăciunea sau postul, nu ar avea valoare, ci reiese că toate virtuţile creştine se desăvârşesc prin fapta cea bună. Postul însoţit de rugăciune, de smerenie, de milostenie este unul plăcut lui Dumnezeu, care va aduce rod duhovnicesc tuturor celor ce postesc.

Iată, aşadar, importanţa duminicilor premergătoare Postului Mare, din care învaţăm cum să vorbim cu Dumnezeu, cum să medităm asupra propriei noastre fiinţe şi cum să ne comportăm cu aproapele nostru. Cei mai mulţi dintre noi, atunci când auzim de post, ne referim strict la partea alimentară, considerând fundamentală abstinenţa de la anumite mâncăruri pe perioada Marelui Post. Este adevărat că acesta este primul pas. Renunţarea la alimentele din carne şi lapte este importantă, însă dacă rămânem doar la acest aspect, suntem departe de adevăratul post. Trăiesc în mijlocul nostru mulţi oameni, care toată viaţa lor nu au mâncat carne, dar nu au postit nici măcar o zi. Simpla abstinenţă de la anumite alimente, reprezintă un regim alimentar. Postul, pe lângă înfrânarea de la bucate, cere şi înfrânarea de la păcate. Această perioadă trebuie completată cu multă rugăciune şi cu participarea noastră la Sfintele Slujbe. Postul trebuie să aibă drept rezultat mărturisirea păcatelor şi împărtăşirea cu Sfintele Taine, iar fapta cea bună sau milostenia ar trebui să ne însoţească de-a lungul întregii noastre vieţuiri pe pământ, căci frumos ne învaţă Sf. Ioan Gură de Aur: „şi pentru un pahar de apă dăruit la nevoie, putem moşteni Împărăţia lui Dumnezeu, iar aceasta nu pentru că Împărăţia este atât de ieftină, ci pentru că Tatăl Ceresc este foarte milostiv”.

pr. dr. Ioan IURCEA

„Să nu-L ispiteşti pe Domnul Dumnezeul tău”

După ce a fost botezat în Iordan de către Sf. Ioan, Iisus „a fost dus de Duhul în pustie, ca să fie ispitit de către diavolul” (Mt. 4, 1). Cea mai detaliată descriere a acestei ispitiri o găsim în cap. 4 al Evangheliei lui Matei: „Şi postind El 40 de zile şi 40 de nopţi, în cele din urmă a flămânzit” (4, 2). Dar de ce a fost nevoie ca Mântuitorul să postească? De ce trebuia să meargă în pustiu, să fie ispitit de diavol? Avea El nevoie de toate acestea, fiind Fiul lui Dumnezeu? Pe toate le-a făcut nu pentru Sine, ci pentru noi, ca să ne dea un exemplu. Iar această explicaţie o vom deduce din prezentarea detaliată a ispitirilor.

Postirea timp de 40 de zile este un simbol al călătoriei evreilor sub conducerea lui Moise în pustie, timp de 40 de ani, iar pentru a întări această explicaţie, vom vedea că toate răspunsurile pe care i le dă Iisus diavolului la ispitiri sunt citate din Vechiul Testament, din Deuteronom, fiecare verset referindu-se la o ispitire asemănătoare a evreilor în pustiu, ispită pe care nu au trecut-o. „Şi apropiindu-se ispititorul a zis către El: «De eşti Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini». Iar El, răspunzând, a zis: „Scris este: «Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu»” (4, 3-4). În Deuteronom, Moise adresează aceste cuvinte evreilor, amintindu-le cum i-a hrănit Dumnezeu cu mană în deşert: „Îţi vei aduce aminte de toată calea pe care Domnul, Dumnezeul tău, te-a purtat prin pustie ca să te chinuie şi să te încerce şi pentru ca ascunsurile inimii tale să se cunoască: păzi-vei tu poruncile Sale sau nu? Te-a chinuit, te-a înfometat şi te-a hrănit cu mana pe care părinţii tăi n-o cunoscuseră, ca să-ţi arate că nu numai cu pâine va trăi omul, ci că omul va trăi cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” (Deut. 8, 2-3).

„Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus pe aripa Templului şi I-a zis: „Dacă Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos, că scris este: «Îngerilor Săi va porunci pentru Tine şi Te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbeşti de piatră piciorul Tău». Iisus i-a răspuns: „Iarăşi este scris: «Să nu ispiteşti pe Domnul Dumnezeul Tău»” (Mt. 4, 5-7).

Replica Mântuitorului se regăseşte într-un un verset din Deuteronom (16, 6), ce încheie aducerea aminte a cunoscutului episod în care Moise le dă apă evreilor, lovind o stâncă cu toiagul său, din pricina faptului că ei nu mai credeau că Dumnezeu este alături de ei şi spuneau: „Oare este Domnul în mijlocul nostru sau nu?”. Asemenea evreilor neîncrezători, diavolul îi cere lui Iisus un semn, şi anume să se arunce de pe Templul din Ierusalim, iar dacă nu i se va fi întâmplat nimic, atunci, cu adevărat, Iisus era Fiul lui Dumnezeu.

„Din nou diavolul L-a dus pe un munte foarte înalt şi I-a arătat toate împărăţiile lumii şi slava lor. Şi I-a zis Lui: «Acestea toate Ţi le voi da Ţie dacă vei cădea înaintea mea şi Te vei închina mie». Atunci Iisus i-a zis: Piei, satano, căci scris este: «Domnului Dumnezeului tău să te închini şi Lui singur să-I slujeşti»” (Mt. 4, 8-10). Aceasta este ultima ispită pe care Iisus o acceptă pentru noi, ispită prin care, la fel ca şi prin primele două, ne arată cum trebuie să ieşim din astfel de capcane.

Mântuitorul a venit să ne arate că putem dobândi veşnicia. De aceea, primele cuvinte la începutul propovăduirii Sale au fost: „Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor” (Mt. 4, 17). Ultima din cele trei ispitiri a fost cea mai mare: diavolul oferindu-I lui Iisus lumea întreagă. Aceasta este una dintre ispitele lui şi în ziua de azi: ne oferă orice ne-am dori din lumea aceasta, este oferta lui cea mai mare, cea mai ispititoare. Iisus a postit pentru a ne arăta de ce trebuie să postim, S-a lăsat ispitit ca să ne arate cum să ieşim biruitori din ispite şi a făcut lucrul acesta tocmai înaintea începerii propovăduirii Sale, transmiţându-ne, înainte de toate, un mesaj de pocăinţă pentru toate ispitele pe care nu le-am trecut, prin propriul exemplu, „căci s-a apropiat Împărăţia cerurilor”.

pr. Marius N. LAURUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210